

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

**Географічний факультет
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту**

**ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
В ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ**

(на прикладі Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості)

**Дипломна робота
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)**

Виконала:

здобувачка IV курсу, 405 групи,
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 014.07 «Середня освіта
(Географія)» ОП «Географія»
Унгурян Ольга Геннадіївна

Керівник:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри економічної
географії та екологічного менеджменту
Чубрей Олександра Степанівна

*До захисту допущено на засіданні кафедри
економічної географії та екологічного менеджменту
Протокол № 17 від 29.05.2025 р.
Зав. кафедрою _____ проф. Руденко В.П.*

Чернівці – 2025

АНОТАЦІЯ

Унгурян О. Г. Особливості моніторингу якості позашкільної освіти в період воєнних дій в Україні.

Випускна кваліфікаційна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.07 «Середня освіта (Географія)» – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2025.

У запропонованій кваліфікаційній роботі досліджено моніторинг якості позашкільної освіти в умовах воєнного стану. В ній проаналізовано теоретичні основи та визначено ключові показники якості діяльності закладів. Проведено емпіричне дослідження якості роботи Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості (ЦДЮТ) з використанням аналізу документації, аудиту та спостереження. Отримані результати є практично цінними для органів управління освітою та закладів для розробки стратегій підтримки та розвитку позашкільної освіти у період війни та післявоєнної відбудови.

Ключові слова: моніторинг якості, позашкільна освіта, воєнний стан, заклад позашкільної освіти, якість освіти, Сторожинецький ЦДЮТ, показники якості, управління якістю.

ANNOTATION

Unhurian O. H. Peculiarities of Quality Monitoring in Out-of-School Education During Wartime in Ukraine.

Graduation qualification work of the first (bachelor's) level of higher education in specialty 014.07 "Secondary Education (Geography)" – Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2025.

The submitted qualification paper investigates the monitoring of extracurricular education quality in wartime conditions. It analyzes the theoretical foundations and defines the key performance indicators for institutions. An empirical study on the quality of work at the Storozhynets center for children and youth creativity (CDYT) was conducted, utilizing document analysis, audits, and observation. The findings are practically valuable for education management bodies and institutions to develop strategies for supporting and advancing out-of-school education during the war and post-war reconstruction.

Keywords: quality monitoring, out-of-school education, wartime, out-of-school educational institution, quality of education, Storozhynets CDYT, quality indicators, quality management.

Ця кваліфікаційна робота містить власні дослідницькі результати. Всі запозичені ідеї, дані та тексти належним чином цитуються та мають посилання на відповідне джерело.

_____ О. Г. Унгурян
(підпис)

ЗМІСТ

	Ст.
ВСТУП	6
Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
1.1. Позашкільна освіта як наукова категорія та складова освітньої системи України	8
1.2. Система позашкільної освіти: цілі, принципи, зміст та дидактична організація	15
1.3. Методологія моніторингу якості освіти в Україні	23
Висновки до розділу 1	28
Розділ 2. КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	30
2.1. Вплив війни на стан позашкільної освіти та особливості його моніторингу в Україні	30
2.2. Моніторинг як інструмент визначення та забезпечення якості освіти: концептуальні засади, функції та принципи	37
2.3. Внутрішня система якості позашкільної освіти в умовах війни: формування та організація	42
Висновки до розділу 2	47
Розділ 3. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ СТОРОЖИНЕЦЬКОГО ЦЕНТРУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК ЗАКЛАДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	50
3.1. Особливості функціонування та принципи діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості	50
3.2. Напрями та організація освітньої діяльності Сторожинецького ЦДЮТ в сучасних умовах	55

3.3.	Аналіз показників якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості шляхом моніторингу в умовах воєнного часу	61
3.4.	Оцінка якості освітньої діяльності Сторожинецького ЦДЮТ за результатами моніторингового дослідження	69
	Висновки до розділу 3	75
Розділ 4.	ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	77
	ВИСНОВКИ	85
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	89
	ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку освітньої сфери України, особливо в умовах повномасштабної військової агресії, надзвичайно актуальною постає задача збереження та якісного забезпечення освітнього процесу на всіх рівнях. Позашкільна освіта, як важлива складова системи освіти, відіграє особливу роль у розвитку особистості дитини, її творчої самореалізації та психологічної підтримки, що набуває критичного значення в умовах війни. Соціальний запит на якісну позашкільну освіту, яка б враховувала нові реалії та потреби дітей, що переживають травматичний досвід війни, є надзвичайно високим. У зв'язку з цим, виникає нагальна потреба в здійсненні моніторингу якості системи позашкільної освіти з метою її адаптації та підвищення ефективності в умовах воєнного стану.

В умовах війни перед Україною постає низка складних викликів, серед яких не лише забезпечення доступу до освіти, але й гарантування її якості та відповідності потребам часу. Моніторинг якості системи позашкільної освіти є необхідним інструментом для виявлення проблемних зон, оцінки ефективності впроваджуваних заходів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо її подальшого розвитку.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є здійснення аналізу моніторингу якості системи позашкільної освіти в умовах війни на прикладі Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості Чернівецької області.

Відповідно до зазначеної мети нашої роботи поставлено наступні **завдання:**

- розкрити теоретико-методологічні засади дослідження;
- визначити особливості здійснення та забезпечення моніторингу якості позашкільної освіти в Україні в умовах війни;
- виявити особливості функціонування та принципи діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості;

- проаналізувати основні показники якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного часу шляхом моніторингу;
- визначити основні проблеми функціонування галузі в період війни та запропонувати шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження виступає процес забезпечення якості системи позашкільної освіти в умовах війни.

Предметом дослідження є показники та критерії якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань і досягнення поставленої мети використовувався комплекс взаємопов'язаних методів дослідження. Теоретичні методи – аналіз наукової літератури з питань позашкільної освіти, якості освіти та впливу воєнних дій на освітню сферу, синтез та узагальнення теоретичних положень. Емпіричні методи – спостереження за діяльністю Сторожинецького ЦДЮТ, аудит (за можливості та з урахуванням безпекової ситуації), аналіз статистичних даних та звітів про діяльність центру за період воєнного стану. Статистичні методи – обробка та інтерпретація кількісних даних, отриманих в ході дослідження.

Структура та обсяг роботи. Дане кваліфікаційне дослідження складається із вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 2 таблиці, 2 рисунки, 6 додатків. Список використаних джерел налічує 26 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Позашкільна освіта як наукова категорія та складова освітньої системи України

За словами науковців, *система позашкільної освіти* — це система, що являє собою цілісний комплекс, що характеризується цілеспрямованим функціонуванням процесів навчання, виховання, розвитку та соціалізації особистості у її вільний час. Вона володіє специфічними структурами, взаємозв'язками та відносинами між елементами, що визначають її унікальність. Ключове призначення цієї системи полягає у всебічному розвитку здібностей та обдарувань здобувачів освіти, задоволенні їхніх інтересів, духовних запитів та сприянні професійному самовизначенню.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про позашкільну освіту», позашкільна освіта визначається як комплекс знань, умінь і навичок, які здобувають учні, вихованці та слухачі в позашкільних закладах у вільний від основного навчання час [15].

Теоретико-методичні основи позашкільної освіти висвітлені в роботах багатьох українських вчених, таких як Л. Березівська, В. Берека, Л. Яременко, О. Білошицький, О. Биковська, В. Вербицький, О. Кордун, К. Корсак, Н. Ничкало, Г. Пустовіт, Т. Сущенко, Н. Харієнко, Т. Цвірова. Інші закордонні дослідники, зокрема О. Асмолов, Г. Буданова, В. Горський, А. Журкіна, М. Коваль, В. Лешер, А. Фоміна, також визначили сучасні підходи до організації позашкільної (додаткової) освіти, підкреслюючи її значний потенціал для розвитку творчості особистості.

Г. Пустовіт наголошує на необхідності сучасного тлумачення термінів у позашкільлі. Він розглядає систему позашкільної освіти як логічно організовану освітньо-виховну, інструктивно-методичну, суспільно-масову та просвітницьку діяльність. Ця діяльність здійснюється позашкільними навчальними закладами різних типів, загальноосвітніми школами, вищими закладами освіти (I-II рівнів акредитації) та іншими освітніми установами, що

функціонують як центри позашкільної роботи у позаурочний та позанавчальний час. Сам термін «позашкільна освіта», за його визначенням, охоплює науково обґрунтовану, логічно єдину та послідовну систему додаткових знань, умінь і навичок, які діти та молодь здобувають у згаданих закладах у вільний від основного навчання час [2].

У педагогічному словнику дається таке визначення позашкільної освіти – це система навчальних закладів, у яких учні та вихованці набувають сукупність знань, умінь та навичок у вільний від навчання час [5].

В. Вербицький під позашкільною освітою розуміє: «Освітньо-виховну діяльність різних за формою закладів для дітей та учнівської молоді».

Л. Яременко визначає позашкільну освіту як цілеспрямований процес. Вона допомагає дітям і молоді систематизовано опановувати знання про культуру, природу, людину та суспільство. Крім того, позашкільна освіта забезпечує застосування цих знань на практиці та сприяє розвитку творчих здібностей через опанування необхідних умінь та навичок.

Вивчаючи різні джерела інформації, ми дійшли висновку, що структура позашкільної освіти складається з кількох елементів. Вона охоплює різноманітні позашкільні навчальні заклади, такі як дитячо-юнацькі спортивні школи, станції юних натуралістів, еколого-натуралістичні центри, клуби, малі академії, оздоровчі заклади, початкові спеціалізовані мистецькі школи, а також центри творчості. Крім того, до неї входять інші навчальні заклади, що функціонують як центри позашкільної освіти у вільний від навчання час. Це загальноосвітні школи, міжшкільні навчально-виробничі комбінати, професійно-технічні та вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації. Сюди ж належать гуртки, клуби та секції, що діють на базі цих освітніх установ, а також клуби та об'єднання за місцем проживання. Структуру доповнюють фонди та асоціації, чия діяльність пов'язана з функціонуванням позашкільної освіти.

Погоджуючись із Г. Пустовітом, під типом позашкільного закладу ми розуміємо найвищу систематичну категорію у сфері позашкільної освіти та

виховання, яка об'єднує заклади зі схожими профілями освітньо-виховної діяльності.

Отже, проаналізувавши публікації науковців, нами складено наступну таблицю термінів позашкілля (Див. таблиця 1).

Таблиця 1

Основні поняття і визначення позашкільної освіти

№	Назва поняття	Визначення	Автор (джерело)
1	Позашкільний навчальний заклад	Складова системи позашкільної освіти, яка надає знання, формуючи вміння та навички за інтересами, забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
2	Філії позашкільного навчального закладу	Структурно відокремлені підрозділи позашкільного навчального закладу, що знаходяться поза межами розташування основного позашкільного навчального закладу і виконують таку ж освітню діяльність, як основний позашкільний навчальний заклад в цілому або за окремими її напрямками.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
3	Педагогічне навантаження педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів	Час, призначений для здійснення навчально-виховного процесу педагогічними працівниками позашкільного навчального закладу.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III

4	Освітня діяльність позашкільного навчального закладу	Процес надання знань, формування вмінь і навичок з різних напрямів позашкільної освіти, розвитку інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей відповідно до задатків та запитів особи.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
5	Вихованці	Особи, які відвідують гуртки, клуби, творчі об'єднання, секції позашкільного навчального закладу за інтересами, здібностями та нахилами, отримують допрофесійну підготовку.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
6	Учні	Особи, які відвідують класи та інші творчі об'єднання позашкільного навчального закладу, навчально-виховна робота в яких організована у формі класно-урочної або іншої системи.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
7	Слухачі	Особи, які проводять дослідницьку, пошукову та експериментальну роботу з різних проблем науки, техніки, мистецтва.	Про позашкільну освіту : закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III
8	Етнізація виховання	Насичення виховання національним змістом, що спрямований на формування національної свідомості й національної гідності особистості; формування рис національної ментальності; виховання у молоді почуттів соціальної відповідальності за збереження, примноження і життєдіяльність етнічної культури.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
9	Засоби виховання	Надбання матеріальної та духовної культури (художня і наукова література, музика, театр, радіо, телебачення, витвори мистецтва, навколишня природа та ін.), форми і види виховної роботи (збори, бесіди, конференції, ігри тощо), які використовують у процесі дії того чи того методу.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів

10	Засоби навчання	Предмети шкільного обладнання, які застосовують у процесі навчально-виховної роботи (книги, зошити, таблиці, лабораторне обладнання, письмове приладдя та ін.).	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
11	Концепції виховання	Система поглядів на ті чи інші явища, процеси; спосіб розуміння, тлумачення педагогічних явищ; основна ідея теорії змісту й організації виховання людини.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
12	Логіка навчального процесу	Оптимально ефективний шлях руху пізнавальної діяльності людини від початкового рівня знань, умінь, навичок і розвитку до потрібного рівня знань, умінь, навичок і розвитку. Вона охоплює низку компонентів: усвідомлення і розуміння навчальних завдань; самостійну діяльність, спрямовану на оволодіння знаннями; визначення законів і правил; формування умінь і навичок; застосування знань на практиці; аналіз та оцінювання навчальної діяльності учнів.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
13	Методи навчання	Упорядковані способи діяльності вчителя й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
14	Моніторинг	Спостереження за навчальним і виховним процесами з метою виявлення їх відповідності бажаному результату чи попереднім припущенням.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
15	Оптимізація процесу навчання	Процес створення найбільш сприятливих умов (добір методів, засобів навчання, забезпечення санітарно-гігієнічних умов, емоційних чинників тощо) для отримання бажаних результатів без додаткових витрат часу і фізичних зусиль.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів

16	План навчальний	Нормативний документ, у якому визначено для кожного типу загальноосвітніх навчально-виховних закладів перелік навчальних предметів, порядок їх вивчення за роками, кількість годин на тиждень, відведених для їх вивчення, графік навчального процесу.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
17	Тип навчання	Спосіб і особливості організації мисленнєвої діяльності людини.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
18	Форми навчання	Чітко виражена в часі й просторі організація навчальної діяльності учнів, пов'язана з діяльністю вчителя.	Кузьмінський А.І., Словник педагогічних термінів
19	Система дистанційної освіти	Весь комплекс процесів, що мають своїм результатом дистанційну освіту, включаючи вивчення, навчання, комунікацію, проектування та менеджмент.	<u>Шуневич Б. І.</u> "Англійсько-український словник термінів дистанційного навчання"
20	Дистанційна освіта	Це система та процес, що надає студентам навчальні ресурси.	<u>Шуневич Б. І.</u> "Англійсько-український словник термінів дистанційного навчання"
21	Гурток (секція, клуб, творче об'єднання)	Основна традиційна форма реалізації змісту позашкільної освіти і виховання учнів як у процесі вивчення окремого навчального предмета чи їх сукупності, так і різноманітних інтегрованих курсів у межах навчальних програм, затверджених МОН України чи адаптованих навчальних програм.	С. Б. Пітко, «Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкільля» Частина 1.

22	Стандарт освіти	Документ, що визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача освіти відповідного рівня, загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти та інші складники, передбачені спеціальними законами.	Про освіту : закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII
23	Педагог	1) Особа, фахом якої є навчання й виховання, шкільний учитель, вихователь дошкільного закладу, дитячого будинку, школи-інтернату, виховної колонії; працівник дитячого позашкільного закладу; викладач і вихователь середнього спеціального навчального за-кладу, вузу тощо. 2) Науковий працівник, який досліджує проблеми педагогіки як науки.	Гончаренко С. У. Український педагогічний словник
24	Якість освіти	Комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективне формування компетентності та професійної свідомості. Це певний рівень знань і вмінь, розумового, фізичного й морального розвитку, якого досягли випускники освітнього закладу відповідно до запланованих цілей навчання і виховання.	Сайт МОН України URL: https://mon.gov.ua/tag/yakist-osviti?&tag=yakist-osviti

Джерело: укладено автором за матеріалами відкритих джерел

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що позашкільна освіта – це освітньо-виховна діяльність, яка допомагає дітям розвивати вміння та навички у вільний від основного навчання час, організована системою позашкільних закладів. Враховуючи визначення, затверджене XX сесією Генеральної конференції ЮНЕСКО, де освіта розглядається як удосконалення здібностей і поведінки для досягнення соціальної зрілості та індивідуального

розвитку, ми розуміємо позашкільну освіту як процес і результат розвитку здібностей та творчого потенціалу особистості, що відбувається під час занять у позанавчальний час у позашкільному навчальному закладі.

1.2. Система позашкільної освіти: цілі, принципи, зміст та дидактична організація

Розвиток позашкільної освіти в Україні та становлення відповідних закладів нерозривно пов'язані з історичним, соціальним, економічним, політичним і культурним поступом країни в цілому [3].

Позашкільна освіта являє собою неперервний та послідовний процес, що еволюціонує від створення сприятливого середовища для творчої діяльності дітей та підлітків до забезпечення їхньої активної співучасті у творчому процесі та розвитку самостійної творчості. Цей процес сприяє формуванню стійкої індивідуальної потреби в подальшому творчому осмисленні навколишнього світу.

Сьогодні в Україні освітні послуги позашкільля надають різноманітні установи, включаючи заклади освіти, культури, мистецтва, фізкультури та спорту. Серед них особливе значення мають саме позашкільні навчальні заклади. Вони вирізняються здатністю швидко адаптуватися до змін, пропонуючи дітям широкі, творчі та неформальні можливості. Це сприяє покращенню якості їхнього життя, формуванню позитивного світогляду та активній співпраці між дорослими й дітьми. У цих закладах учні долучаються до освітньої діяльності в невимушеній атмосфері, вільно обираючи заклад і педагогів відповідно до своїх інтересів та схильностей.

Система позашкільної освіти й виховання базується на усталених традиціях особистісного розвитку. Вона ґрунтується на суспільних і родинних цінностях, ідеях та переконаннях, які формуються представниками різних етнічних спільнот України, позашкільними та іншими навчальними закладами у позаурочний час, дитячими й молодіжними організаціями, житловими

об'єднаннями, підприємствами, а також творчими колективами у різних організаціях та установах.

С. Ф. Русова, формуючи концепцію української національної системи освіти та виховання, акцентує увагу на: «Позашкільна освіта потрібна для культурного поступу країни як найкращий засіб виховання гармонійно розвиненої особистості, індивідуальності, а не того одноманітного гурту, який не здатен ні захистити свою волю, ні спрямувати її на загальне добро».

Основною метою позашкільної освіти та виховання є створення умов для творчого, інтелектуального, психічного та фізичного розвитку дітей і підлітків у вільний від навчання час шляхом залучення їх до наукової, експериментальної, дослідницької, технічної, проектної, художньої, декоративно-ужиткової, прикладної, еколого-натуралістичної, туристсько-краєзнавчої діяльності, шляхом задоволення їхніх освітніх потреб та підготовки молоді до життя в умовах переходу до ринкової економіки, запровадження якісно нових форм і методів організації позашкільного життя [18].

Функціонування позашкільної освіти як невід'ємної частини освітньої системи України визначається її унікальними умовами. До них належать такі особливості, як диференційованість, динамічність, гнучкість, мобільність, варіативність та доступність.

Заклади позашкільної освіти, завдяки своїй унікальній структурі — що включає варіативність, різнорівневність, добровільність, гнучкість, а також відсутність часових і географічних обмежень у діяльності — мають забезпечити умови для формування цілісного світогляду дитини. Їхня діяльність, орієнтована на практику навчання та виховання, сприяє вирішенню таких ключових завдань:

- виховання відповідального громадянина України, який поважає права і свободи, усвідомлює власну гідність та відповідальність перед законом;
- присвоєння важливих соціокультурних цінностей;
- задоволення освітніх і культурних потреб учнів;

- розвиток креативності, пізнавального інтересу та критичного мислення в дітей та молоді;
- формування вмінь навчатися впродовж усього життя, ставити та досягати цілей, ефективно працювати в команді;
- задоволення потреб у професійному самовизначенні та творчій самореалізації;
- створення умов для всебічного розвитку вихованців: творчого, інтелектуального, духовного та фізичного;
- розвиток психофізичних ресурсів, зміцнення здоров'я та підтримка високої працездатності;
- виховання свідомого ставлення до особистої безпеки та безпеки інших учасників освітнього процесу.

Позашкільна освіта є вагомим чинником становлення та розвитку особистості, забезпечуючи розширені можливості для опанування знань, формування навичок і вдосконалення вмінь. З метою глибшого розуміння її сутності та значення в сучасному освітньому просторі України, необхідно проаналізувати ключові принципи, на яких вона ґрунтується.

Принцип гуманізації в позашкільній освіті визначає пріоритетність завдань творчої самореалізації особистості, її цілісного виховання, створення оптимальних умов для розкриття обдарованості та талантів дітей. Він спрямований на формування гуманної особистості, що характеризується людяністю, доброзичливістю та милосердям.

Принцип єдності загальнолюдських і національних цінностей передбачає органічне поєднання та духовну єдність української національної культури зі світовою культурною спадщиною у змісті освітнього процесу. Він також забезпечує розвиток культур національних меншин, які проживають в Україні, та сприяє усвідомленню пріоритету загальнолюдських цінностей над будь-якими груповими інтересами. Відповідно до цього принципу, позашкільна освіта розглядається як важливий інструмент національного розвитку та гармонізації відносин між різними національностями в Україні.

Принцип демократизації означає, що заклади позашкільної освіти мають автономію у визначенні змісту своєї роботи. Це також передбачає розвиток різноманітних форм співпраці та партнерства між усіма учасниками освітнього процесу [16].

Принцип науковості та системності полягає у створенні оптимальних умов для поглиблення та розширення знань, що включають об'єктивні закони, обґрунтовані поняття та ефективні способи практичних дій, необхідні для майбутньої трудової діяльності особистості. Він також забезпечує інтеграційну функцію процесів навчання та виховання задля досягнення основної мети позашкільної освіти.

Принцип безперервності, наступності та інтеграції має на меті об'єднати зусилля позашкільних закладів з іншими освітніми установами та громадськими організаціями. Це забезпечує цілісність та послідовність позашкільної освіти й виховання, сприяє поглибленню та конкретизації навчального процесу, а також дає можливість здобувати знання, вміння та навички протягом усього життя, спираючись на попередній досвід.

Принцип самостійності та активності особистості передбачає створення психолого-педагогічної атмосфери, яка стимулює виявлення, розвиток та реалізацію пізнавальної самостійності, творчої активності, обдарованості та таланту учнів як у навчально-виховній діяльності, так і в позанавчальний час.

Принцип гармонізації родинної та суспільної освіти і виховання полягає у формуванні сприятливих умов для добровільного партнерства та ефективної співпраці між здобувачем освіти, його родиною та державою як рівноправними суб'єктами освітнього процесу в закладах позашкільної освіти. Важливим аспектом є також незалежність позашкільної освіти від політичних, громадських та релігійних організацій.

Принцип практичної спрямованості позашкільної освіти, передбачає цілеспрямоване формування у здобувачів освіти допрофесійних

компетентностей та прикладних навичок, що забезпечує їхню орієнтацію на трудову діяльність та вимоги сучасного ринку праці.

Зміст української позашкільної освіти глибоко орієнтований на всебічний розвиток особистості, формування в неї ключових компетентностей та утвердження загальнолюдських цінностей як основи світогляду. Принциповою основою є вільний вибір дитиною видів занять, що сприяє її самовизначенню та розвитку внутрішньої мотивації до навчання та творчості.

Освітній процес у позашкільних закладах здійснюється за такими напрямками:

- *Соціально-культурний* – надання можливості дитині утвердитися як особистості шляхом залучення її до системи суспільних відносин, підвищення її престижу та авторитету, виконання різноманітних соціальних ролей та раннього залучення до вирішення трудових, соціально-політичних і моральних проблем суспільства.

- *Художньо-естетичне виховання* – розвиток особистості, яка здатна до саморозвитку та самовдосконалення. Воно формує художньо-естетичну культуру, спираючись на найкращі національні та світові культурні надбання, а також сприяє розвитку навичок, що примножують культурно-мистецькі традиції народу.

- *Дослідницько-експериментальний* – залучення дітей та молоді до науководослідницької діяльності, поширювати наукові знання та перетворювати їх на інструмент творчого пізнання світу.

- *Науково-технологічний* – спрямований на задоволення потреб молоді у вдосконаленні освіти, яка формує у дітей та молоді технічні та технологічні знання, розширює їхній технологічний кругозір та реалізує їхні компетенції через вивчення основ інформатики та комп'ютеризації, проектування, експериментальну та винахідницьку діяльність, пошук і розвиток навичок, технологічне моделювання, дизайн тощо.

- *Еколого-природничий* – зосереджений на пізнанні природного та соціального середовища. Він сприяє усвідомленню себе частиною природи,

забезпечує постійний контакт з нею, формує екологічну культуру особистості та надає навички для вирішення екологічних проблем. Цей напрям також навчає передбачати можливі наслідки власної діяльності для природи та заохочує до практичної природоохоронної діяльності.

- *Туристично-краєзнавчий* – передбачає брати активну участь у туристично-краєзнавчій діяльності, вивчати і досліджувати знання про складну генетичну картину життя певного регіону, вивчати окремі географічні об'єкти і явища суспільного життя в їх природному та історичному аспектах, формувати фізично здорову і духовно розвинену особистість.

- *Фізкультурно-оздоровчий* – забезпечує науково обґрунтовану рухову активність молоді, формування навичок здорового способу життя як невід'ємної складової загальної культури особистості, набуття сукупності знань про людину, повноцінний фізичний і психічний розвиток, формування фізичних здібностей, зміцнення здоров'я та гармонії тіла і духу.

- *Військово-патріотичне виховання* – має на меті формування громадян, розвиток високих духовних якостей і патріотизму, глибокої громадянської відповідальності за долю українського народу та нації, підготовку молодого покоління до військової служби.

- *Дозвілля та відпочинок* – організація культурного дозвілля дітей та молоді, забезпечення спілкування з однолітками в різних формах ігрової та дозвіллевої діяльності, зміцнення психологічного здоров'я та зняття розумового і фізичного напруження [18].

Також ми виокремили основні напрями виховної роботи позашкільного закладу:

- *Громадянський* – спрямований на формування та розвиток у людини громадянських компетентностей. Це передбачає вміння реалізовувати і захищати свої права та свободи, відповідально ставитися до громадянських обов'язків, активно брати участь у суспільному житті для захисту демократії та верховенства права. Він також виховує усвідомлення того, що народ є

носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні, базуючись на національних та загальнолюдських цінностях.

Родинно-сімейний – гармонійний розвиток дитини, її підготовка до життя в соціумі та реалізація творчого потенціалу. Воно формує у дітей моральні цінності, такі як добро, справедливість, правда, людяність, розуміння пріоритету сімейного виховання. Цей напрям сприяє створенню сприятливої атмосфери в сім'ї, виховує національну свідомість, культуру поведінки, залучає до українських родинних традицій та заохочує до участі у всенародних і сімейних святах [7].

- *Національно-патріотичний* – фокусується на утвердженні патріотичних цінностей та поваги до української історії. Він виховує повагу до Конституції України, її Законів та державної символіки (Герба, Прапора, Гімну), а також підвищує престиж військової служби. Цей напрям формує толерантне ставлення до інших культур і традицій та розвиває найкращі риси українця як основи для відповідального громадянина.

- *Трудовий* – полягає у формуванні позитивного ставлення дітей до праці дорослих, бажанні надавати посильну допомогу. Воно розвиває та постійно удосконалює навички трудової діяльності, виховує звичку до трудових зусиль та готовність до посильної участі в праці.

- *Моральний* – це цілеспрямований процес формування моральної свідомості, розвитку моральних почуттів, а також формування звичок і навичок моральної поведінки відповідно до певної ідеології.

- *Превентивний* – охоплює підготовчі та профілактичні дії педагогів, спрямовані на запобігання формуванню негативних звичок, рис характеру, асоціальної поведінки в учнів, а також на організацію належного нагляду за їхньою діяльністю. Його головна мета — досягнення стабільної відповідальної поведінки та формування стійкого імунітету до негативних впливів соціального середовища.

На сьогодні навчальний процес в Україні відбувається офлайн, онлайн або змішано. Форми навчання в закладах освіти визначають обласні військові адміністрації на місцях з урахуванням безпекової ситуації. Їх є декілька типів. Найбільш класичною, можна сказати, є *очна* – передбачає, що вихованці особисто присутні в навчальному закладі для здобуття освіти. Це традиційний офлайн-формат, де навчання відбувається за встановленим розкладом, і учні мають фізично приходити на заняття [12].

Наступною формою стала *дистанційна*, що проводиться за допомогою новітніх інформаційних технологій, має наступні види занять:

- чат-заняття – це синхронна форма дистанційного навчання, що реалізується за допомогою чат-технологій, забезпечуючи одночасний доступ та взаємодію всіх учасників освітнього процесу;

- веб-заняття – це різновид дистанційних навчальних подій (таких як конференції, семінари, ділові ігри, практикуми), що проводяться із застосуванням телекомунікаційних засобів та інших функціональних можливостей мережі Інтернет.

Ще однією є *змішана* – це коли частина занять відбувається дистанційно, а частина – у закладі позашкільної освіти офлайн.

Окремою формою навчання ми виділили *індивідуальну*. Вона являє собою навчання вчителем лише одного учня, в будь-якому вищезгаданому форматі.

Серед *типів занять*, найпоширенішими нами визначено такі:

- заняття засвоєння нового матеріалу (нових знань, умінь, навичок);
- формування практичних умінь та навичок;
- застосування вмінь та навичок;
- узагальнення;
- контрольне (підсумкове, звітне).

Таким чином, аналіз попередніх наукових досліджень дозволяє зробити висновок: ключовою суттю та завданням сучасної національної політики в позашкільній освіті є задоволення потреб вихованців у самореалізації, соціалізації, професійному самовизначенні та розвитку творчих здібностей. Це

стосується сфери культури, мистецтва, техніки, туризму, краєзнавства, екології, спорту та наукових знань.

Позашкілля створює унікальне, креативне та розвивальне освітнє середовище, доступне кожній дитині. Воно не може бути повноцінно відтворене закладами загальної середньої освіти, адже останнім бракує необхідної спеціалізації та фахівців для розвитку специфічних здібностей і задатків учнів.

1.3. Методологія моніторингу якості освіти в Україні

У контексті моєї дипломної роботи, присвяченої особливостям моніторингу якості позашкільної освіти в умовах війни, особливу увагу необхідно приділити нормативно-правовому підґрунтю цього процесу. Одним із ключових документів, що визначає загальні засади проведення моніторингу якості освіти в Україні, є відповідний Порядок, затверджений Міністерством освіти і науки. Його ретельний аналіз дозволить сформулювати чітке розуміння механізмів та принципів оцінювання, які можуть бути застосовані до досліджуваного закладу.

Цей документ визначає порядок підготовки та проведення моніторингу якості освіти та освітньої діяльності. Він стосується закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, а також освіти дорослих та інших суб'єктів освітньої діяльності, незалежно від їхньої підпорядкованості, типу чи форми власності.

Моніторинг здійснюється згідно із Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року №1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти», цим Порядком, іншими законодавчими актами, документами закладів освіти, програмою моніторингу та договором про його проведення (якщо такий є) [13].

Основна мета моніторингу – виявити тенденції у розвитку якості освіти, оцінити відповідність фактичних результатів заявленим цілям та з'ясувати причини можливих відхилень. Для позашкільної освіти в умовах війни це набуває особливого значення, адже дозволяє відстежувати зміни у залученості вихованців, їхньому психоемоційному стані, розвитку ключових компетентностей, а також оцінювати ефективність адаптації освітніх програм до нових реалій, спричинених війною.

Проведення моніторингу ґрунтується на низці важливих *принципів*, серед яких ми виділяємо систематичність, доцільність, прозорість, об'єктивність та відповідальність. Дотримання цих принципів є запорукою отримання достовірних та неупереджених результатів, що особливо важливо в умовах кризової ситуації, коли емоційний фон може впливати на оцінки. Об'єктами моніторингу можуть бути різноманітні аспекти освітньої діяльності, від інформації про учасників освітнього процесу, до умов здійснення цієї діяльності та результатів навчання і розвитку здобувачів освіти. У контексті позашкільного закладу, це може включати аналіз навчальних планів та програм, методичних розробок педагогів, матеріально-технічного забезпечення, рівня задоволеності вихованців та їхніх батьків, а також досягнень вихованців у різних видах діяльності.

Система моніторингу якості позашкільної освіти в Україні, відповідно до чинного законодавства, передбачає кілька видів та рівнів проведення оцінювання, а також чітко регламентовану процедуру його здійснення.

Види моніторингу у сфері позашкільної освіти поділяються на *внутрішній та зовнішній*. Внутрішній моніторинг є інструментом самооцінювання, що ініціюється та проводиться безпосередньо закладом позашкільної освіти. Його основна мета полягає у дослідженні стану та результатів власної освітньої діяльності для виявлення внутрішніх проблем, визначення напрямів для подальшого розвитку та вдосконалення якості надання освітніх послуг. Кожен заклад позашкільної освіти має право

самостійно визначати порядок проведення внутрішнього моніторингу, враховуючи загальні вимоги законодавства та власну специфіку.

Зовнішній моніторинг, навпаки, здійснюється зовнішніми щодо закладу позашкільної освіти суб'єктами. Він може проводитися на різних рівнях:

- Локальний рівень включає моніторинг, спрямований на дослідження стану та результатів освіти і освітньої діяльності окремого закладу позашкільної освіти, або ж на оцінку функціонування та розвитку системи позашкільної освіти в межах села, селища, міста, району чи об'єднаної територіальної громади. На цьому рівні можуть проводитися дослідження, ініційовані місцевими органами управління освітою, засновниками закладів позашкільної освіти або іншими зацікавленими сторонами для отримання об'єктивної картини розвитку позашкільної освіти на конкретній території.

- Регіональний рівень передбачає моніторинг, що охоплює систему позашкільної освіти Автономної Республіки Крим або окремих областей. Такі дослідження проводяться з метою виявлення загальних тенденцій, проблем та досягнень у розвитку позашкільної освіти на рівні регіону, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення та розробляти регіональні програми підтримки та розвитку цієї сфери.

- Загальнодержавний рівень моніторингу спрямований на дослідження стану та результатів функціонування і розвитку системи позашкільної освіти (або її окремих складових) в Україні в цілому. Ініціаторами та виконавцями такого моніторингу можуть виступати Міністерство освіти і науки України, Державна служба якості освіти України, Український центр оцінювання якості освіти та інші уповноважені установи. Результати загальнодержавного моніторингу є важливими для формування державної політики у сфері позашкільної освіти та визначення стратегічних напрямів її розвитку.

- Міжнародний рівень моніторингу здійснюється шляхом участі України в міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти, таких як TIMSS, PISA, PIRLS та інші. Ці дослідження дозволяють порівняти стан та результати функціонування системи позашкільної освіти (або окремих її аспектів, що

стосуються розвитку дітей та молоді) України з аналогічними показниками в інших країнах світу, виявити сильні та слабкі сторони національної системи та врахувати міжнародний досвід для її вдосконалення. Організацію участі закладів освіти у таких дослідженнях координує Міністерство освіти і науки України, а результати оприлюднюються та використовуються при формуванні державної освітньої політики.

Процедура підготовки та проведення моніторингу якості освіти в Україні є багатоетапним процесом, що включає такі основні кроки:

1. *Планування та підготовка моніторингу*: На цьому етапі визначається проблема, що потребує дослідження, формулюються мета та конкретні завдання моніторингу. Здійснюється розрахунок та формування вибірки учасників (якщо це передбачено програмою), оцінюється її репрезентативність, визначаються критерії та показники оцінювання результатів дослідження. Для позашкільної освіти це може включати визначення ключових компетентностей, які необхідно оцінити, або проблемних аспектів організації освітнього процесу.

2. *Розробка Програми моніторингу*: Суб'єкт моніторингу розробляє детальний план проведення дослідження – Програму, яка визначає всі ключові аспекти моніторингу: мету, завдання, об'єкти, суб'єкти, форми та методи, індикатори, умови проведення (включаючи місце), процедури, порядок визначення та узагальнення результатів, терміни виконання та способи оприлюднення. Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників.

3. *Проведення дослідження*: На цьому етапі реалізуються заплановані заходи зі збору даних відповідно до визначених форм і методів. У сфері позашкільної освіти можуть використовуватися різноманітні методи, такі як опитування вихованців, педагогів та батьків (анкетування, інтерв'ю), тестування для оцінки рівня знань та навичок у певних напрямках діяльності, спостереження за ходом занять та виховних заходів, проведення фокус-груп з

учасниками освітнього процесу, аналіз документації закладів позашкільної освіти (навчальних планів, програм, звітів) та статистичних даних.

4. *Збір та оброблення результатів моніторингу*: Після завершення етапу збору даних здійснюється їхня систематизація, кодування та введення в спеціалізовані програми для подальшої обробки.

5. *Аналіз та інтерпретація результатів моніторингу*: Отримані дані піддаються статистичному та якісному аналізу з метою виявлення закономірностей, тенденцій, проблем та досягнень у сфері позашкільної освіти. На цьому етапі формуються основні висновки та рекомендації.

6. *Оприлюднення результатів моніторингу*: Завершальним етапом є доведення результатів моніторингу до відома зацікавлених сторін. Це може відбуватися шляхом публікації звітів на офіційних вебсайтах органів управління освітою, закладів освіти, проведення прес-конференцій, круглих столів тощо. Оприлюднення результатів є важливим для забезпечення прозорості процесу моніторингу та використання отриманої інформації для подальшого розвитку позашкільної освіти в Україні.

Розгляд попередніх пунктів Порядку виявив, що його дія поширюється на всі заклади позашкільної освіти в Україні, незалежно від їхньої підпорядкованості та форми власності. Участь у моніторингу передбачає залучення широкого кола суб'єктів, включаючи органи управління освітою, заклади освіти, педагогічних працівників, здобувачів освіти та їхніх батьків. Процедура проведення моніторингу є багатоетапною та включає планування, розробку програми, збір та обробку даних, їхній аналіз та інтерпретацію, а також оприлюднення результатів. Результати проведення моніторингу якості освіти, відповідно до Порядку, мають відображатися у звітах, які містять інформацію про використані індикатори, шкали оцінювання та методику розрахунків. Оприлюднення цих результатів є важливим для забезпечення прозорості освітнього процесу та інформування громадськості про стан розвитку освіти в країні.

Висновки до розділу 1

Аналіз представлених визначень засвідчує багатогранність поняття «позашкільна освіта». Науковці розглядають її як цілеспрямовану систему навчання, виховання, розвитку та соціалізації особистості у вільний час, що має власну структуру та внутрішні зв'язки. Ключовий аспект цієї системи полягає в її спрямованості на розкриття здібностей та обдарувань вихованців, а також на задоволення їхніх інтересів і потреб у професійному самовизначенні.

Теоретико-методичні засади позашкільної освіти активно розроблялися українськими, які досліджували її можливості у розвитку творчого потенціалу особистості та визначали підходи до її організації. Різні дослідники пропонують власні трактування системи позашкільної освіти, наголошуючи на її освітньо-виховній, інструктивно-методичній, суспільно-масовій та просвітницькій функціях, а також на її здатності надавати додаткові знання, уміння та навички.

У ході дослідження визначено, що характерною особливістю процесу позашкільної освіти є проектування освітніх методів і технологій, які допомагають дітям зорієнтуватися і самореалізуватися у складному, багатогранному соціокультурному контексті. Позашкільна освіта та виховання вважається найбільш демократичним і гнучким засобом співпраці сім'ї у вихованні та розвитку дітей і підлітків, що здійснюється в рамках відкритої системи соціалізації, в установах, покликаних сприяти соціальній адаптації особистості в реальному житті. Форми і методи навчання та виховання, тематика наукових досліджень, навчальні програми, спецкурси та послідовність їх засвоєння визначаються з урахуванням вікових особливостей, здібностей та інтелектуальних можливостей особистості.

Зміст позашкільної освіти втілюється через різні напрями, які охоплюють соціально-культурну, художньо-естетичну, дослідницько-експериментальну, науково-технологічну, еколого-природничу, туристично-краєзнавчу, фізкультурно-оздоровчу діяльність, а також військово-патріотичне виховання

та організацію дозвілля і відпочинку. Кожен із цих напрямів має на меті задовольнити освітні потреби та інтереси вихованців, сприяючи їхньому всебічному розвитку – творчому, інтелектуальному, психічному та фізичному.

Проведений нами аналіз порядку проведення моніторингу якості освіти є надзвичайно важливим для нашого дослідження. Цей нормативно-правовий документ слугує фундаментальною основою, що визначає загальні засади, принципи та процедури здійснення оцінювання якості в освітній системі України, безпосередньо охоплюючи й позашкільні навчальні заклади. Важливо зазначити, що моніторинг може проводитися у різних формах: безпосереднього або опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження, а також шляхом вивчення документації та статистичних даних без їхнього залучення. Крім того, сучасні інформаційно-комунікаційні технології, включаючи дистанційні методи, можуть активно використовуватися для проведення моніторингу, що розширює можливості для охоплення більшої кількості учасників та забезпечення гнучкості процесу оцінювання якості позашкільної освіти в Україні.

Таким чином, Порядок проведення моніторингу якості освіти є визначальним документом, що регламентує процес оцінювання якості позашкільної освіти в Україні, забезпечуючи об'єктивність, прозорість та наукову обґрунтованість отриманих результатів, що є необхідним для подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Отже, позашкільна освіта в Україні є важливим елементом національної системи освіти, що забезпечує унікальне, креативне й розвивальне освітнє середовище для кожної дитини, сприяючи її самореалізації, соціалізації, професійному самовизначенню та розвитку творчих здібностей у різних сферах діяльності.

РОЗДІЛ 2

КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

2.1. Вплив війни на стан позашкільної освіти та особливості його моніторингу в Україні

Повномасштабне військове вторгнення росії на територію України кардинально змінило умови функціонування всіх сфер життєдіяльності суспільства, зокрема й системи освіти. В умовах воєнного стану позашкільна освіта зіткнулася з безпрецедентними викликами, проте її значення для забезпечення психологічної стійкості, організації змістовного дозвілля та підтримки розвитку дітей та молоді лише зросло. З перших днів військової агресії Міністерство освіти і науки України, спільно із закладами позашкільної освіти (ЗПО) по всій країні, спрямували зусилля на створення умов для безперервного здобуття позашкільної освіти дітьми, особливо тими, чиї умови життя ускладнилися через війну.

В час швидких та кардинальних змін, спричинених військовими діями, особливої значущості набув оперативний моніторинг стану позашкільної освіти. Міністерство освіти і науки України спільно з регіональними та місцевими органами управління освітою здійснювали збір та аналіз інформації для розуміння реального впливу війни на функціонування закладів позашкільної освіти. Цей процес відбувався через отримання регулярних звітів від обласних департаментів освіти, які, своєю чергою, збирали дані від закладів на місцях. Важливим джерелом інформації були офіційні запити, аналіз статистичних даних (з урахуванням динаміки змін), а також узагальнення відомостей про руйнування та пошкодження інфраструктури, що надходили з постраждалих регіонів. Крім того, для отримання більш повної картини використовувалася інформація з відкритих джерел, включаючи повідомлення в ЗМІ, соціальні мережі та дані від громадських та волонтерських організацій, які працювали з дітьми та закладами в умовах кризи. Такий моніторинг дозволив відстежувати оперативний статус закладів (працюють, призупинили

діяльність, релоковані), форми організації освітнього процесу (очно, дистанційно, змішано), кількість охоплених дітей (включаючи внутрішньо переміщених осіб) та виявляти найнагальніші потреби для забезпечення безперервності та якості позашкільної освіти в умовах воєнного стану.

Станом на 1 січня 2022 року, до повномасштабного вторгнення, система МОН включала 1263 заклади позашкільної освіти, серед яких 998 спеціалізованих та 265 закладів при загальноосвітніх школах (Рис. 1). Ці заклади відвідували понад мільйон дітей, а освітній процес забезпечували майже 31 тисяча педагогічних працівників, які проводили близько 64 тисяч гуртків та творчих об'єднань. Ця статистика ілюструє масштаб системи позашкільної освіти в Україні до початку активних бойових дій [11].

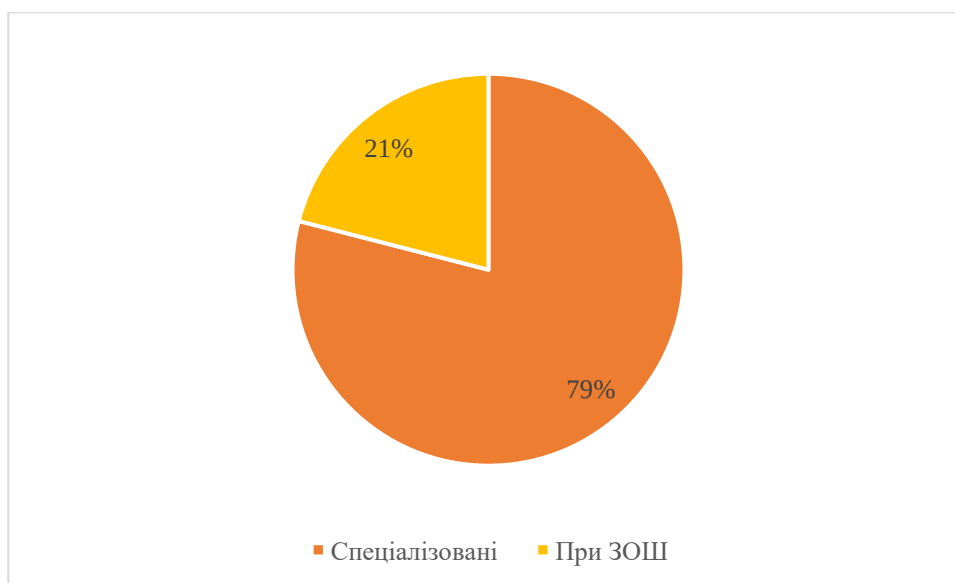

Рис. 1. Типи закладів позашкільної освіти в Україні станом на 1 січня 2022 року

Джерело: укладено автором на основі статистичних даних [11]

Військова агресія призвела до значних руйнувань та пошкоджень освітньої інфраструктури, що безпосередньо позначилося на можливостях функціонування закладів позашкільної освіти. За даними на 1 серпня 2022 року, було зруйновано дев'ять та пошкоджено 51 заклад освіти, причому найбільших втрат зазнали установи в Харківській, Луганській, Донецькій,

Запорізькій, Миколаївській та Сумській областях. У багатьох регіонах, що перебували в зоні активних бойових дій або тимчасовій окупації (зокрема, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Харківській, Чернігівській, Миколаївській та Дніпропетровській областях), заклади позашкільної освіти були змушені тимчасово призупинити свою діяльність або повністю припинити роботу.

Низка закладів позашкільної освіти, що опинилися під загрозою, були вимушені здійснити релокацію – перемістити своїх співробітників та майно до більш безпечних регіонів України. Прикладами такої релокації є переїзд Луганського, Донецького та Херсонського обласних центрів дитячо-юнацького туризму і краєзнавства до Кропивницького, Донецького обласного центру дитячо-юнацької техніки та творчості – до Дніпра, а також Луганського обласного центру дитячо-юнацької еколого-натуралістичної творчості – до Полтави та Дніпра.

Незважаючи на ці виклики, багато закладів освіти на тимчасово окупованих територіях та в районах активних бойових дій адаптували свою діяльність, організувавши дистанційну роботу з вихованцями. Педагогічні працівники цих закладів, часто на волонтерських засадах, продовжували працювати з дітьми, надаючи їм підтримку та організовуючи заняття, незважаючи на складні умови.

Особливої ваги в умовах війни набула діяльність закладів освіти, зокрема позашкільних, у західних областях України (Закарпатській, Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Хмельницькій та Чернівецькій). Ці регіони стали прихистком для значної кількості внутрішньо переміщених осіб, і місцеві заклади позашкільної освіти розширили спектр своїх послуг. Окрім традиційної позашкільної освіти та організації дозвілля, вони почали надавати потужну психологічну та соціальну підтримку дітям та їхнім сім'ям, допомагаючи їм адаптуватися до нових умов та долати наслідки пережитого стресу.

В сучасних умовах добре спостерігаються негативні процеси, які суттєво впливають на стан освітньої системи в цілому, і, як наслідок, на сферу позашкільної освіти. Зокрема, фіксується зменшення кількості здобувачів освіти та педагогічних працівників у загальноосвітніх навчальних закладах. Це зумовлено як виїздом значної частини населення за межі України, так і тимчасовою окупацією окремих територій, що призводить до прямого скорочення контингенту, який є потенційним учасником позашкільних форм роботи.

Серйозне занепокоєння викликає тенденція поступового скорочення мережі загальноосвітніх навчальних закладів, що, згідно з аналізом, здійснюється в рамках так званої оптимізації, зокрема заходами, що вживаються муніципалітетами окремих міст та обласними радами. Оскільки загальноосвітні школи часто виступають базою для функціонування гуртків, секцій та інших творчих об'єднань у позаурочний час, скорочення їхньої кількості або призупинення діяльності без адекватної альтернативи призводить до обмеження права дітей на доступ до позашкільної освіти. Моніторинг цих процесів на різних рівнях є критично важливим для оцінки масштабів впливу на доступність позашкілля, особливо у сільській місцевості та невеликих населених пунктах.

Війна також спричинила значні кадрові зміни в освітній сфері, які безпосередньо стосуються і позашкільної освіти. Спостерігається переміщення частини педагогічних працівників із регіонів, де ведуться активні бойові дії, до більш безпечних західних областей України або за кордон. Інша частина освітян працевлаштувалася у віддалених від зони бойових дій регіонах, часто продовжуючи дистанційну роботу зі своїми учнями, які також були змушені покинути свої домівки.

Педагоги із закладів загальної середньої освіти, розташованих у відносно безпечних регіонах, до яких належить і Чернівецька область, не лише продовжують надавати освітні послуги своїм учням, але й активно залучаються до роботи з дітьми-переселенцями. Вони забезпечують не лише

навчальний процес, а й надають вкрай необхідну психологічну підтримку та організовують змістовне дозвілля, використовуючи у тому числі й форми позашкільної роботи. Цей перерозподіл кадрового потенціалу та зміна функціональних обов'язків освітян є важливим аспектом, що підлягає моніторингу для розуміння реальних можливостей та навантаження на педагогічних працівників у сфері позашкілля.

Крім того, в період воєнного стану значна кількість працівників закладів освіти різних спеціальностей активно долучилися до волонтерської діяльності, що свідчить про високий рівень їхньої громадянської позиції, але водночас може впливати на їхню можливість повноцінно виконувати свої професійні обов'язки, включаючи роботу в системі позашкільної освіти. Моніторинг участі педагогів у волонтерських ініціативах, при всій її значущості, також може дати уявлення про додаткове навантаження на освітню спільноту.

Відповідно до наказу Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 16 червня 2021 року № 56 «Про проведення опитування щодо розвитку позашкільної освіти» у 2021 та 2022 роках було проведено таке опитування у передвоєнний період та підготовлено звіт. Зокрема, респондентам моніторингового опитування (викладачам закладів позашкільної освіти) було поставлено запитання про вплив їхнього навчання на вибір майбутньої професії вихованцями [9].

На думку 62,6% респондентів, щонайменше 20% студентів/учнів/слухачів цих закладів обрали майбутню професію на основі результатів навчання, 26,3% - від 20 до 40%, 7,4% - від 40 до 60% і 3,7% - понад 60% (Рис. 2). Таким чином, значна частина учнів ЗЗСО обирає майбутню професію під впливом знань і навичок, отриманих у закладах поза школою [11].

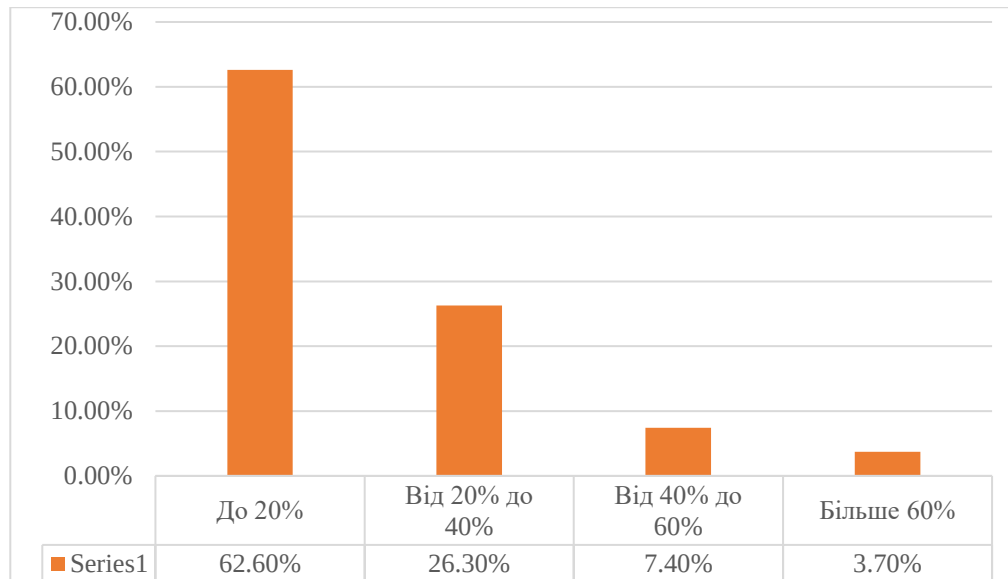

Рис. 2. Частка вихованців/учнів/слухачів закладів позашкільної освіти, які обрали фах відповідно до результатів навчання в ЗПО

Джерело: укладено автором на основі статистичних даних [11]

Однак, після початку повномасштабних бойових дій на території України, стан позашкільної освіти зазнав суттєвих змін, що поставило нові виклики перед процесами її моніторингу. Масова міграція дітей та їхніх родин, як до західних областей України, так і за кордон, кардинально змінила контингент вихованців та умови функціонування закладів. На територіях, де бойові дії не велися безпосередньо, заклади позашкільної освіти продовжували надавати освітні послуги, адаптуючись до нових реалій та приймаючи дітей з числа внутрішньо переміщених осіб.

За оперативною інформацією з регіонів, переважна більшість педагогічних працівників позашкілля були змушені перейти на дистанційну або змішану форми роботи. Це зумовило необхідність адаптації програм, методів навчання та оцінювання, що також потребує моніторингу для оцінки їхньої ефективності та доступності. В умовах воєнного стану значно зросло навантаження на заклади позашкільної освіти західних областей України, включаючи Закарпатську, Львівську, Тернопільську, Івано-Франківську, Хмельницьку та Чернівецьку. Ці регіони стали центрами прийняття внутрішньо переміщених осіб, і місцеві ЗПО, працюючи часто в офлайн-

форматі, не лише продовжували надавати традиційні освітні послуги, але й взяли на себе значну роль у наданні психологічної та соціальної підтримки дітям та їхнім сім'ям, які пережили травму війни та міграції. Ця нова функція закладів позашкілля є важливим аспектом їхньої діяльності в сучасних умовах, який потребує окремого моніторингу для оцінки його ефективності та потреб у додатковій підтримці. У відповідь на ці виклики, Міністерство освіти і науки України у співпраці з Інститутом модернізації змісту освіти розробило методичні рекомендації, зокрема «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій», що свідчить про реакцію держави на зміни у стані освітнього процесу, виявлені через моніторинг або загальне розуміння ситуації.

Таким чином, враховуючи динамічність та складність ситуації, постійний моніторинг стану позашкільної освіти, що здійснюється відповідними державними установами через збір оперативних даних та проведення спеціалізованих досліджень, є критично важливим. Це дозволяє не лише фіксувати зміни та виявляти проблеми (як-от скорочення мережі закладів чи кадрове забезпечення), але й оцінювати ефективність адаптаційних заходів та визначати найнагальніші потреби для забезпечення безперервності, доступності та якості позашкільної освіти для дітей та молоді в умовах воєнного стану.

В умовах воєнного конфлікту діяльність освітніх установ та гуртків у зонах бойових дій та на прифронтових територіях вимагає надзвичайних зусиль та значних ресурсів. Нестабільна безпекова ситуація змушує заклади позашкільної освіти кардинально перебудовувати свою роботу, активно впроваджуючи дистанційні форми навчання. Окрім того, важливим аспектом їхньої діяльності в таких умовах стає забезпечення психологічної підтримки дітям та їхнім родинам, які постраждали від воєнного конфлікту. Попри усі складнощі, навіть у цих екстремальних умовах, українська освітня система демонструє стійкість, продовжуючи працювати в інтересах майбутнього покоління, забезпечуючи, наскільки це можливо, доступ до освіти та сприяючи розвитку навичок і здобуттю знань.

2.2. Моніторинг як інструмент визначення та забезпечення якості освіти: концептуальні засади, функції та принципи

Проблема забезпечення та оцінювання якості освіти набула особливої актуальності ще з кінця XX століття і зберігає свою вагомість у сучасному освітньому просторі. На думку багатьох експертів, якісні показники розвитку освіти є визначальними для ефективності країни у конкурентній боротьбі за якість життя громадян. У зв'язку з цим, освіта посідає чільне місце у стратегії державної політики.

Моніторинг якості освіти розглядається як науково обґрунтоване дослідження, що надає об'єктивну інформацію про дійсний стан освітнього процесу. Він слугує потужним інструментом для виявлення можливостей та напрямів для постійних позитивних змін у якості освіти. Ці зміни можуть стосуватися структури освітніх програм, їхнього змісту, цілей, технологій навчання, а також безпосередньо результатів освітньої діяльності.

Сучасні суспільні зміни, особливо в контексті модернізації України, вимагають трансформації освітньої системи. Вона має ґрунтуватися на принципах гуманізації, демократизації, диференціації та орієнтації на особистість кожного, хто здобуває освіту. Важливість підвищення якості освіти та створення відповідних механізмів її оцінювання, включаючи заснування центрів моніторингу, підтверджується Національною доктриною розвитку освіти України, що підкреслює стратегічне значення моніторингу як інструменту забезпечення якості.

Погоджуючись з думкою С. С. Кретовича: «Моніторинг якості освіти – це збір, обробка, зберігання та розповсюдження інформації про стан освіти, інтерпретація зібраних фактів та прогнозування на їх основі динаміки і основних тенденцій її розвитку та розробка науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі» [8].

У сфері освіти моніторинг набуває багатоаспектного значення. Він розглядається передусім як ефективний інструмент управління якістю освіти, що застосовується на різних рівнях управлінської вертикалі. Водночас, моніторинг функціонує як важлива інформаційна система, що забезпечує накопичення та систематизацію даних про освітні процеси. В своїй сутності, моніторинг є процедурою цілеспрямованого збору даних про конкретний об'єкт дослідження – якість освіти.

Відповідно до критеріїв ООН, якість освіти виступає одним із провідних індикаторів якості життя населення. У контексті стратегічного курсу України на прискорення інтеграції до європейських структур, питання якості національної освіти набуває особливої значущості. Це зумовлює необхідність приведення вітчизняних освітніх стандартів, включно зі стандартами позашкільної освіти, у відповідність до критеріїв держав-членів Європейського Союзу. Таким чином, якість освіти є складним, системним об'єктом, що вимагає постійного управління та діагностики, яку забезпечує моніторинг.

Проблема якості освіти нерозривно пов'язана з проблемою якості людини. Якісна освіта сприяє випереджаючому розвитку особистості, формуючи суспільний інтелект, який є вирішальним фактором прогресивного розвитку суспільства. Моніторинг, надаючи об'єктивні дані про стан освітнього процесу, допомагає ідентифікувати, наскільки система освіти виконує цю свою фундаментальну функцію – забезпечення високої якості розвитку людського потенціалу.

Проценко І. І. та Гудименко К. М. у своїй науковій праці зазначають, що якість освіти – це багатокомпонентна структура. Вона охоплює якість навчального процесу (як результат роботи педагогів), якість освітніх програм, посібників та підручників, а також рівень професіоналізму та кваліфікації викладачів. Важливими елементами є також якість ресурсного забезпечення, здібності та особистісні характеристики учнів/студентів, а також якість державно-громадського управління освітою. Крім того, структура включає

ефективність національної системи моніторингу якості освіти, якість проведення й інтерпретації моніторингових досліджень та ефективність державного управління освітою. Ключовим інструментом для визначення та оцінювання всіх цих аспектів якості освіти є освітній моніторинг [17].

У контексті позашкільної освіти моніторинг виступає як ключовий засіб оцінювання, що дозволяє формувати обґрунтовані висновки та судження, спрямовані на подальший розвиток досліджуваного об'єкта – системи позашкілля або окремого закладу. За його допомогою з'ясовуються взаємозв'язки між різноманітними явищами та процесами, що відбуваються у позашкільній діяльності. Це дає можливість завчасно виявляти потенційні відхилення від встановлених норм якості, упереджувати можливі збої у функціонуванні, а не реагувати на їхні наслідки вже після того, як вони настали.

Моніторинг, разом із прогнозуванням, є одним із ключових елементів інформаційного забезпечення управління позашкільною освітою. Він сприяє інформаційній стабільності, запобігаючи нестачі даних, необхідних для підготовки рекомендацій та прийняття управлінських рішень на всіх рівнях – від керівництва окремого закладу до вищих органів управління освітою. Така інформаційна підтримка значно підвищує обґрунтованість та ефективність цих рішень, що є критично важливим для забезпечення якості позашкільної освіти, особливо у складних та швидкозмінних умовах сьогодення.

Досліджуючи роль моніторингу як інструмента визначення якості освіти, доцільно розглянути функції, які йому притаманні, як це запропоновано дослідниками С. А. Балею та В. Ю. Красовською. На їхню думку, для ефективного проведення моніторингу необхідно враховувати низку взаємопов'язаних функцій, адаптуючи їх до специфіки позашкільної освіти.

Першою серед них виступає *інформаційна функція*. Вона полягає у систематизованому зборі статистичної та іншої релевантної інформації, що характеризує результати та ефективність функціонування системи

позашкільної освіти, включаючи дані про кількість закладів, вихованців, педагогів, напрями діяльності та досягнення.

Наступною є *кваліметрична функція*, спрямована на визначення та розробку системи індикаторів і критеріїв оцінювання якості саме позашкільної освіти. Ця функція передбачає проведення оцінних процедур на основі цих критеріїв для вимірювання різних аспектів якості – від змісту програм до результатів розвитку вихованців.

Діагностична функція дозволяє дослідити поточний стан системи позашкільної освіти. За допомогою різноманітних методів збору та аналізу даних вона дає можливість виявити сильні та слабкі сторони, існуючі проблеми та потенційні резерви для розвитку.

Отримані в ході моніторингу дані підлягають *аналітичній функції*. На цьому етапі відбувається аналіз та інтерпретація зібраних показників, виявляються взаємозв'язки між різними факторами, що впливають на якість позашкільної освіти, а також формулюються попередні висновки.

Тісно пов'язана з аналітичною є *моделююча функція*. Вона передбачає побудову різноманітних моделей, які можуть відображати процеси та взаємозв'язки в системі позашкільної освіти, допомагаючи глибше зрозуміти їхню сутність та спрогнозувати розвиток.

Прогностична функція базується на результатах аналізу та моделювання і дозволяє передбачити майбутній стан системи позашкільної освіти. Це дає можливість завчасно планувати дії, спрямовані на досягнення бажаних результатів та уникнення можливих ризиків.

Нарешті, вирішальну роль відіграє *управлінська функція*. Саме на основі даних, отриманих та проаналізованих завдяки моніторингу, приймаються обґрунтовані управлінські рішення на всіх рівнях – від керівництва позашкільного закладу до органів управління освітою. Ці рішення спрямовані на коригування освітнього процесу, вдосконалення діяльності закладів та системи в цілому задля підвищення якості позашкільної освіти.

Моніторинг у сфері освіти, і зокрема позашкільної, є багатофункціональним інструментом. Він може одночасно використовуватись як засіб проведення соціальних досліджень, спрямованих на глибоке розуміння процесів та явищ, що відбуваються в системі позашкілля, так і як дієвий інструмент управлінського впливу на досліджуваний об'єкт з метою його вдосконалення.

Діяльність моніторингових структур ґрунтується на низці ключових принципів: по-перше, на узгодженості їхнього нормативно-правового, організаційного та науково-методичного забезпечення, що забезпечує єдність підходів; по-друге, на об'єктивності отримання та обробки інформації, яка вимагає мінімізації суб'єктивних оцінок, врахування всіх результатів та створення рівних умов для учасників збору первинних даних (як-от анкетування чи опитування); по-третє, на комплексності обстеження різноманітних аспектів досліджуваного процесу чи об'єкта, а також на ретельній обробці й аналізі отриманих результатів; по-четверте, на безперервності та тривалості спостережень за станом об'єкта, що дозволяє фіксувати динамічні зміни; по-п'яте, на своєчасності отримання, обробки та використання об'єктивної інформації про основні характеристики об'єкта для прийняття актуальних управлінських рішень; по-шосте, на перспективності запланованих моніторингових досліджень, їхній спрямованості на розв'язання актуальних завдань розвитку суспільства та його окремих складових; по-сьоме, на рефлексивності, що проявляється в аналізі результатів проєктної діяльності та розвитку об'єкта на всіх рівнях управління, а також у самооцінці й самоконтролі учасників реалізації проєкту; і, нарешті, на гуманістичній спрямованості моніторингу, яка передбачає створення атмосфери доброзичливості, довіри, поваги до особистості, максимально сприятливих умов та позитивного емоційного мікроклімату. Саме ці моменти відрізняють моніторинг від інспектування й контролю як функції та виду управління [17].

Підсумовуючи, моніторинг в освіті, зокрема у сфері позашкілля, є цілісною системою, що охоплює збір, обробку, зберігання та розповсюдження

інформації про освітню систему або її окремі компоненти. Його основне призначення – інформаційне забезпечення управлінських процесів. Такий системний підхід дозволяє формувати об'єктивні висновки про стан досліджуваного об'єкта в будь-який момент часу та, спираючись на аналіз тенденцій, здійснювати прогноз його подальшого розвитку.

Розглянуті функції моніторингу – від інформаційної до управлінської – у сукупності з принципами його проведення, такими як об'єктивність, комплексність та безперервність, підкреслюють його ключову роль у визначенні та оцінюванні якості освітньої діяльності. Таким чином, моніторинг є необхідним інструментом для отримання достовірних даних, виявлення проблемних аспектів та прийняття обґрунтованих рішень, спрямованих на забезпечення високої якості позашкільної освіти.

2.3. Внутрішня система якості позашкільної освіти в умовах війни: формування та організація

Формування внутрішньої системи якості освіти регламентується Методичними рекомендаціями з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах позашкільної освіти. Ці рекомендації, затверджені Наказом Державної служби якості освіти України від 29.09.2021 № 01-11/66, розроблені для того, щоб надати керівникам, педагогічним працівникам та тренерам-викладачам роз'яснення щодо проведення самооцінювання освітніх та управлінських процесів, а також створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у позашкільних закладах [4].

Рекомендується починати формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти з визначення її стратегії (політики). Ця стратегія повинна враховувати як інтереси всіх учасників освітнього процесу щодо якості позашкільної освіти у закладах позашкільної освіти (ЗПО), так і принципи державної політики у сфері якості освіти [10].

Стратегія забезпечення якості освіти має бути сфокусована на кількох ключових принципах:

- Партнерство та професійна співпраця: сприяння взаємодії у навчанні, вихованні, розвитку та соціалізації учнів.
- Недискримінація та безпека: запобігання будь-яким формам дискримінації та протидія булінгу (цькуванню).
- Академічна свобода та доброчесність: забезпечення чесності та вільного вираження думок для всіх учасників освітнього процесу.
- Прозорість діяльності: відкритість інформації про заклад позашкільної освіти (ЗПО).
- Безперервний розвиток педагогів: сприяння постійному професійному зростанню викладачів.
- Справедливе оцінювання: об'єктивна та неупереджена оцінка навчальних досягнень учнів, а також професійної діяльності педагогів та/або тренерів-викладачів.
- Підтримка індивідуального шляху: допомога учням у формуванні та реалізації їхніх власних освітніх траєкторій [10].

Формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) є критично важливим процесом для закладів позашкільної освіти (ЗПО), особливо в умовах війни, що вимагає адаптації та гнучкості на кожному етапі. Процес формування ВСЗЯО у ЗПО рекомендовано здійснювати поетапно, враховуючи специфіку діяльності та виклики сьогодення.

На першому етапі відбувається *визначення компонентів внутрішньої системи*, які згідно із законодавством групуються за чотирма напрямками: освітнє середовище, система оцінювання вихованців, педагогічна діяльність та управлінські процеси.

Наступний етап – *забезпечення функціонування компонентів внутрішньої системи*. Він передбачає проведення самооцінювання за визначеними напрямками з використанням орієнтовних критеріїв та індикаторів. В умовах війни самооцінювання освітнього середовища потребує особливої уваги до питань безпеки, наявності та доступності необхідних ресурсів (матеріально-

технічна база, науково-методичне забезпечення) для забезпечення безперервності освітнього процесу в різних форматах.

Третій етап – *збір та аналіз інформації, отриманої під час самооцінювання*. Для цього рекомендовано використовувати такі методи, як вивчення документації (аналіз планів роботи, звітів, протоколів), опитування (анкетування, інтерв'ювання педагогів, вихованців старших 14 років та батьків) та спостереження (за освітнім середовищем, організаційними формами освітнього процесу). В умовах війни збір інформації може бути ускладнений, що вимагає активного використання дистанційних форм опитування та адаптації методів спостереження (наприклад, спостереження за онлайн-заняттями).

Четвертий етап – *узагальнення результатів*. Отримана в процесі самооцінювання інформація потребує систематизації та узагальнення для співставлення даних, порівняння показників та встановлення рівнів самооцінювання за визначеною шкалою (наприклад, високий, достатній, вимагає покращення, низький). Заклад має автономію у визначенні власних рівнів оцінювання, що дозволяє адаптувати їх до реалій функціонування в умовах війни.

П'ятий етап – *обговорення та оприлюднення результатів*. Річні підсумки самооцінювання варто розглянути та затвердити на засіданнях педагогічної ради, а також обговорити з представниками батьківської та учнівської громадськості. Ці результати слугують основою для коригування стратегії розвитку позашкільного закладу та визначення шляхів удосконалення освітніх і управлінських процесів, враховуючи виклики воєнного часу.

З метою забезпечення організації роботи закладів позашкільної освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану, діяльність ЗПО зазнала суттєвих змін та адаптацій. В умовах війни, окрім реалізації традиційних освітніх програм, заклади позашкілля взяли на себе важливу функцію психологічної підтримки дітей, організації їхнього змістовного дозвілля та активного здійснення національно-патріотичного виховання.

Нестабільна безпекова ситуація зумовила необхідність перебудови форм і методів роботи. Поряд з прагненням до прямого спілкування там, де це можливо, педагоги позашкільної освіти активно впроваджували нові, часто дистанційні або змішані, форми роботи, адаптовані до сучасних умов. Це включало проведення онлайн майстер-класів, вікторин, віртуальних подорожей та екскурсій, мультимедійних презентацій, а також залучення вихованців до участі у проектах та дослідницькій діяльності. Важливою підтримкою стала наявність у вільному доступі на сайтах вищих навчальних закладів навчально-методичних матеріалів.

В умовах воєнного стану, попри значні виклики, організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти включала проведення численних тематичних заходів та ініціатив, що відображали актуальні потреби суспільства та вихованців. Зокрема, у напрямі національно-патріотичного виховання активно проводилися такі заходи, як фестивалі ("Ватра", "Воїни: історія українського війська", "УПА - нескорена армія", "Козацтво - Гетьманщина", "Відун"), різноманітні конкурси (наприклад, чотириетапний конкурс на тему "Люди перших визвольних змагань"), та акції ("За перемогу", "Станьмо всі на захист мальовничої України"). Важливою складовою цього напрямку стала Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра "Сокіл" ("Джура"), етапи якої (I, II фінальні) проводилися у різних форматах ("отари", "курені") з урахуванням безпекової ситуації в навчальних закладах, що свідчить про адаптивність процесу.

Позашкільні заклади також інтегрували тематику війни у свою дослідницько-краєзнавчу діяльність. Прикладом є проведення Всеукраїнської краєзнавчої конференції для учнівської молоді "Діти і війна: сучасні аспекти" в онлайн-режимі та започаткування Всеукраїнської краєзнавчої акції для учнівської молоді "У традиціях високої доблесті".

Активну роботу з адаптації та підтримки внутрішньо переміщених осіб проводили філії державних установ у західних регіонах. Зокрема, філія Українського навчально-науково-культурного центру "Центральний табір

туристсько-краєзнавчої роботи учнівської молоді" (ЦТТУМ) у Закарпатській області організувала комплексні заходи для ВПО з постраждалих областей. Діти та батьки мали можливість брати участь у лекціях та екскурсіях, опановувати базові навички орієнтування на місцевості та елементи подолання перешкод, адаптуючи традиційні форми туристсько-краєзнавчої роботи до потреб осіб, що опинились у нових умовах.

Незважаючи на виклики війни, в регіонах продовжували функціонувати літні школи з різних дисциплін. Національний центр Малих академій наук України (НЦ МАНУ) спільно з регіональними відділеннями, наприклад, Львівською обласною МАН, та вищими навчальними закладами (Національний університет "Львівська політехніка") організовували літні школи з хімії, біології, фізики, математики та STEM-напрямів у західному регіоні. Ці школи були доступні як для учнів МАН, так і для дітей різного віку з тимчасово окупованих територій та ВПО. Відкриття Музею наукових інновацій у Львові також свідчить про продовження роботи з популяризації науки та створення нових освітніх можливостей.

З метою розвитку наукових досліджень у сферах позашкільної освіти та музейної педагогіки, МАН співпрацює з Європейською асоціацією наукових центрів і музеїв (ECSITE). Наразі обговорюється можливість отримання безкоштовних тематичних пересувних виставок, окремих наукових експонатів, а також мобільної лабораторії для створення унікальних інтерактивних експозицій.

Ведуться переговори, і вже отримано попередню згоду на співпрацю з Польщею, Німеччиною, Данією, Фінляндією, Францією, Бельгією та Нідерландами.

Підсумовуючи розгляд питань формування та організації внутрішньої системи якості позашкільної освіти в умовах війни, слід відзначити значні зусилля, спрямовані на підтримку функціонування галузі. В умовах воєнного стану Міністерство освіти і науки України продемонструвало підвищену увагу до організації діяльності закладів позашкільної освіти, здійснюючи

координацію через регіональні департаменти освіти та державні центри позашкілля.

Адаптуючись до викликів війни, педагоги позашкільної освіти активно впроваджують нові форми комунікації та роботи, такі як онлайн майстер-класи, віртуальні подорожі, а також активно залучають вихованців до проектної та дослідницької діяльності. Ці ініціативи підкреслюють гнучкість системи та її здатність до швидкої перебудови.

Загалом, організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти вимагає тісної взаємодії між усіма суб'єктами – освітніми установами, органами управління та суспільством. Здійснені заходи, спрямовані на координацію, методичну підтримку та адаптацію форм роботи, є фундаментом для підтримання життєздатності та, попри безпрецедентні виклики, забезпечення якості позашкільної освіти, підтримки дітей та національно-патріотичного виховання молоді у цей складний період.

Висновки до розділу 2

В даному розділі був проведений комплексний аналіз моніторингу діяльності позашкільної освіти в Україні крізь призму викликів та умов, спричинених повномасштабним військовим вторгненням.

Нами висвітлено кардинальні зміни у функціонуванні системи позашкілля під впливом війни. Зафіксовано значні руйнування інфраструктури, призупинення діяльності та релокацію закладів, а також суттєві зміни у контингенті вихованців та педагогічних працівників через міграційні процеси. Водночас, було підкреслено стійкість системи та її здатність до адаптації, зокрема через швидке впровадження дистанційних та змішаних форм навчання та активну роль закладів у наданні психологічної та соціальної підтримки дітям та їхнім родинам. Встановлено, що в умовах динамічних змін, оперативний моніторинг стану позашкільної освіти, здійснюваний державними органами, є критично важливим для фіксації змін,

виявлення проблем, оцінки ефективності адаптаційних заходів та визначення найнагальніших потреб.

Розглядаючи моніторинг як інструмент визначення якості освіти, ми розкрили теоретичні та функціональні аспекти цього процесу в освітній сфері.

Моніторинг визначено як багатоаспектний інструмент, що поєднує функції соціального дослідження та управлінського впливу. Аналіз його ключових функцій (інформаційної, кваліметричної, діагностичної, аналітичної, моделюючої, прогностичної та управлінської) та основоположних принципів (об'єктивності, комплексності, безперервності, своєчасності, гуманістичної спрямованості, неможливості використання для карних дій) підкреслив його ключову роль у визначенні та оцінюванні якості освітньої діяльності. Встановлено, що моніторинг є необхідною цілісною системою для збору, обробки та використання інформації з метою прийняття обґрунтованих рішень щодо підвищення якості позашкільної освіти.

У ході дослідження було розглянуто процес створення та функціонування внутрішньої системи якості позашкільної освіти у закладах позашкільної освіти з урахуванням викликів війни. Визначено ключові етапи формування системи (визначення компонентів, забезпечення функціонування, збір/аналіз інформації, узагальнення та оприлюднення результатів) та її основні компоненти, згруповані за чотирма напрямками (освітнє середовище, оцінювання здобувачів, педагогічна діяльність, управлінські процеси). Акцентовано увагу на необхідності адаптації цих компонентів та методів збору інформації (вивчення документів, опитування, спостереження) до умов воєнного стану. Показано, що, незважаючи на складнощі, заклади позашкілля активно впроваджували нові форми роботи та інтегрували завдання психологічної підтримки та національно-патріотичного виховання, що підтримується на державному та регіональному рівнях.

Отже, з розглянутого можна зробити такі висновки, що повномасштабне військове вторгнення створило безпрецедентні виклики для функціонування системи позашкільної освіти в Україні, суттєво змінивши її стан. В умовах цих

змін, моніторинг виступає як життєво необхідний інструмент для об'єктивного оцінювання стану системи, виявлення проблем та потреб, а також для прийняття ефективних управлінських рішень. Формування та організація внутрішніх систем якості в закладах позашкільної освіти, незважаючи на складнощі воєнного часу, є ключовим фактором для підтримання життєздатності галузі, адаптації освітнього процесу до нових реалій та забезпечення, наскільки це можливо, високої якості освітніх послуг та підтримки для дітей та молоді. Подальше дослідження має зосередитися на практичному застосуванні моніторингових підходів для оцінки якості діяльності конкретних закладів позашкільної освіти в умовах війни.

РОЗДІЛ 3

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ СТОРОЖИНЕЦЬКОГО ЦЕНТРУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК ЗАКЛАДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Особливості функціонування та принципи діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості

Сьогодні позашкільні освітні заклади є надзвичайно важливими. Вони не лише виховують молоде покоління, а й надають психологічну підтримку дітям у цей складний для країни час, а також організовують змістовне дозвілля. Саме в позашкільному закладі навчання дитина має змогу задовольнити пізнавальні інтереси, освітні потреби, розвивати свої здібності й компетентності.

Сторожинецький центр дитячо-юнацької творчості, заснований ще в 1944 році, має багату історію. За період з 1944 по 2025 рік заклад очолювали 20 директорів, починаючи з Віктора Денисовича Космачова. Наразі його очолює Тетяна Миколаївна Унгурян. Центр є справжньою творчою майстернею, де налагоджена тісна співпраця між педагогами, дітьми та батьками. Тут вихованці мають змогу відкривати й розвивати свої таланти та здібності, оскільки заклад створює сприятливі умови для індивідуального розвитку кожного, враховуючи його унікальні можливості та вподобання [26].

На базі Сторожинецького ЦДЮТ діє 20 гуртків (39 груп), у яких займається 535 вихованців (Див. дод. А).

Метою цього закладу є всебічний розвиток та лідерське становлення кожного здобувача освіти. Він прагне служити людині, громаді та суспільству, забезпечуючи право вихованців на здобуття позашкільної освіти через якісне навчання та виховання [22].

Головними цілями Сторожинецького ЦДЮТ, з наших спостережень, є:

- створення сприятливого середовища та інфраструктури, що сприяють розвитку особистості;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу та вдосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;

- сприяння розкриттю лідерських якостей учнів через їхню участь у самоврядуванні закладу;
- організація змістовного дозвілля для вихованців та працівників ЦДЮТ;
- забезпечення відкритості та інформування спільноти;
- служіння громаді.

На 2024-2025 навчальний рік Сторожинецький ЦДЮТ визначив такі основні завдання: формування вихованої, творчої, фізично й морально здорової особистості з розвиненою національною свідомістю; забезпечення змістовного дозвілля дітей; модернізація та розвиток позашкільної освіти Сторожинецької МТГ; збереження мережі гуртків згідно з сучасними потребами суспільства; впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та інформатизація освітнього процесу; активізація якісного впровадження дистанційної та змішаної форм навчання в ЦДЮТ; створення оптимальних організаційно-педагогічних, навчально-методичних та матеріально-технічних умов для максимального охоплення дітей позашкільною освітою.

Основним принципам організації виховного процесу в ЦДЮТ відповідають положення Концепції національного виховання та Національної програми виховання дітей та молоді. Серед ключових принципів — національна цілеспрямованість, культуровідповідність, цілісність, психологічний супровід, технологізація та діалог [21].

На основі вищезгаданих документів нами виділено 8 таких головних принципів освітнього процесу закладу:

- Добровільність і доступність: цей принцип передбачає право вибору та забезпечення потреб у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь і навичок, а також підготовку до активної професійної та громадської діяльності.
- Гуманізація: визначає пріоритетність завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості й талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості.

- Демократизація: передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів і форм власності у вирішенні основних питань змісту їхньої діяльності, а також розвиток різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу.

- Багатоукладність і варіативність: цей принцип передбачає можливість широкого вибору змісту, форми й засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їхніх пізнавальних та інтелектуальних можливостей й інтересів. Він також включає запровадження поліваріантних навчальних програм, поглиблення та розширення їхньої практичної спрямованості, а також індивідуалізований освітній процес.

- Безперервність, наступність та інтеграція: забезпечує єдність усіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями. Цей принцип спрямований на цілісність і наступність позашкільної освіти, поглиблення та конкретизацію освітнього процесу, а також можливість здобуття освіти протягом усього життя за умови наступності та концентричності.

- Науковість і системність: полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів у контексті досягнення основної мети позашкільної освіти.

- Самостійність і активність особистості: передбачає створення психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку та реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості й таланту.

- Практична спрямованість: орієнтує на набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, розширення та розвиток їхньої орієнтації на трудову діяльність у ринкових умовах.

Сьогодні навчально-виховний процес в ЦДЮТ забезпечують 15 педагогічних працівників. Серед них 12 основних працівників, 3 сумісників (Див. дод. Б). Один з педагогічних працівників має звання «Народний

майстер» – Васелович І.І. , один «Керівник гуртка-методист» – Скрипа Л.О. Педагоги ЦДЮТ, що мають педагогічну або фахову повну вищу освіту – 9 чол., базову вищу – 1, неповну вищу освіту – 5.

Адміністрація ЦДЮТ активно працює над підвищенням якості навчально-виховного процесу. Це досягається шляхом створення умов для професійного зростання педагогів, зокрема через організацію курсів підвищення кваліфікації та атестації, проведення семінарів-практикумів, майстер-класів та індивідуальних консультацій для керівників гуртків.

Згідно з планом роботи ЦДЮТ на 2023-2024 навчальний рік пройшли курси підвищення кваліфікації педагогічні працівники ЦДЮТ:

- Скрипа Л.О. – керівник гуртка «Батик»;
- Андроник В.Л. – керівник гуртка «Майстерня юних дизайнерів»;
- Іліка В.В. – керівник клубу спортивно-бальних танців «Сучасник».

У 2018 році, для поширення передового педагогічного досвіду, була створена «Школа педагогічної майстерності». Тут досвідчені керівники гуртків діляться своїми методичними напрацюваннями, творчими здобутками та професійними секретами.

Нам також стало відомо, що адміністрацією ЦДЮТ проводиться робота щодо підвищення рівня навчально-виховного процесу в закладі через створення умов для зростання професійної компетентності педагогів, в тому числі через систему курсів підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників, введення дистанційної та змішаної форм навчання, використання онлайн платформ (Zoom, Google-meet, Viber-відео, Skype, тощо), проведення семінарів- практикумів, майстер-класів, індивідуальних консультацій з керівниками гуртків.

Результатом роботи Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості є розвиток у вихованців ключових компетентностей: практичних, соціальних, творчих та пізнавальних.

Практичні компетентності охоплюють формування різноманітних умінь і навичок. Це включає здатність відстоювати власні права, орієнтуватися

у суспільних відносинах, встановлювати взаємозв'язки між подіями та явищами, а також чітко формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію.

Соціальні компетентності спрямовані на досягнення високого рівня освіченості та вихованості, а також на емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток. Вони передбачають формування позитивних особистісних якостей (як-от самостійність, наполегливість, працелюбність), уміння працювати в команді, розвиток здатності до професійного самовизначення та творчого становлення, а також формування громадянської поведінки, патріотизму та любові до України.

Творчі компетентності полягають у здобутті досвіду власної творчої діяльності в різних галузях знань, здатності вирішувати творчі завдання та проявляти ініціативу. Вони також включають розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового та логічного мислення, уяви, фантазії, а також потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Пізнавальні компетентності передбачають засвоєння понять та знань з різних сфер, розуміння основних характеристик явищ і процесів суспільного життя, здобуття знань про морально-психологічні якості та способи організації змістовного дозвілля.

Зважаючи на викладене вище, діяльність Стотожинецького ЦДЮТ, що охоплює 20 гуртків для 535 вихованців, спрямована на задоволення пізнавальних інтересів, формування лідерських якостей, психологічну підтримку та організацію змістовного дозвілля. Основними цілями є створення сприятливого середовища для особистісного зростання, розвиток науково-педагогічного потенціалу, сприяння самоврядуванню здобувачів освіти, забезпечення прозорості та служіння громаді. Ці завдання реалізуються через модернізацію освітнього процесу, впровадження сучасних технологій, розширення мережі гуртків та постійне підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, які, серед іншого, мають високі звання та діляться досвідом у «Школі педагогічної майстерності».

Результатом цієї діяльності є формування у вихованців ключових компетентностей: пізнавальних, практичних, творчих та соціальних, що забезпечує їхню цілісну самореалізацію та активну участь у суспільному житті.

3.2. Напрями та організація освітньої діяльності Сторожинецького ЦДЮТ в сучасних умовах

Для здійснення ефективного моніторингу якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах війни, необхідно передусім визначити та проаналізувати ключові напрями його роботи. Одним із центральних завдань закладу є цілеспрямована підтримка обдарованих і творчих дітей, що передбачає планомірний розвиток їхньої інтелектуальної, емоційної, моральної та духовної сфер. Моніторинг у цьому контексті має бути спрямований на оцінку ефективності реалізації цього завдання, відстеження динаміки розвитку здібностей вихованців та їхнього залучення до процесів професійного самовизначення та творчої самореалізації.

Важливим аспектом діяльності ЦДЮТ, що підлягає моніторингу, є орієнтація на особистість вихованця та забезпечення індивідуального підходу. Педагогічний колектив закладу постійно працює над впровадженням нових форм роботи та сучасних технологій навчання, спрямованих на розвиток особистості. Відстежування та аналіз педагогічної діяльності має включати оцінку застосування ефективних форм і методів навчання та виховання, використання інноваційних технологій, а також відстеження процесу підвищення професійної майстерності педагогів. Оцінка цих аспектів діяльності є ключовою для розуміння, наскільки повноцінно реалізуються цілі розвитку особистості в рамках основних напрямів роботи Сторожинецького ЦДЮТ.

Основними напрямками діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості є художньо-естетичний, науково-технічний, декоративно-прикладний, туристично-краєзнавчий та еколого-натуралістичний напрями, які передбачають залучення вихованців до активної діяльності з формування національної свідомості, патріотизму; оволодіння практичними вміннями та навичками у різних видах науки та техніки, організацію змістовного дозвілля (Див. таблиця 2) [24].

Таблиця 2

Напрями роботи гуртків Сторожинецького ЦДЮТ

№ з/п	Напрями роботи гуртків	Кількість педагогів
1.	Художньо-естетичний	5
2.	Науково-технічний	3
3.	Декоративно-прикладний	3
4.	Туристсько-краєзнавчий	2
5.	Еколого-натуралістичний	2

Джерело: укладено автором на основі статистичних даних [24].

Зокрема, в межах науково-технічного та декоративно-прикладного напрямків здійснюється цілеспрямована робота з формування у вихованців допрофесійних навичок. Учні мають можливість розширювати свій науковий кругозір, знайомитися з основами інженерії, технологій та прикладного мистецтва, працювати з різноманітними матеріалами та інструментами, а також опановувати принципи роботи з новітнім обладнанням та технологіями, що сприяє розвитку їхнього технічного мислення та творчого потенціалу в цих сферах.

Еколого-натуралістичний напрям спрямований на поглиблення знань вихованців про навколишнє середовище, природні процеси та взаємозв'язки в екосистемах. Через практичну діяльність, дослідження та спостереження учні формують особисту екологічну культуру, усвідомлюють важливість

збереження природи, набувають навичок раціонального природокористування та долучаються до природоохоронних заходів.

В рамках *художньо-естетичного напрямку* створюються умови для розвитку творчих здібностей вихованців у різних видах мистецтва – від образотворчого та декоративно-ужиткового до музичного та хореографічного. Учні здобувають знання про національну та світову культуру і мистецтво, формують естетичний смак, розвивають креативність, емоційний інтелект та здатність до самовираження через мистецьку діяльність.

Окреме місце у структурі освітньої діяльності Сторожинецького ЦДЮТ посідає *туристсько-краєзнавчий напрям*. Його реалізація спрямована на комплексне вивчення вихованцями історії, культури, географії та природничих особливостей рідного краю, України та світу. В рамках цього напрямку учні не лише здобувають теоретичні знання, але й опановують різноманітні практичні навички, пов'язані з туризмом та подорожами, зокрема: орієнтування на місцевості, топографію, організацію походів, надання першої допомоги.

Навчально-виховний процес тут організовано за типовими планами та програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України. Крім того, використовуються й авторські програми, затверджені Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області. Серед них: 2 – авторські програми з туристсько-краєзнавчого напрямку, 2 – художньо-естетичного напрямку, 5 – декоративно-прикладного, 2 – науково-технічного [25].

Авторські навчальні програми переглянуті, удосконалені та затвердженні науково-методичною радою:

1. Навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку «Туристи-краєзнавці» – автор Унгурян Т.М.;
2. Навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку «Художня кераміка Буковини» – автор Васелович І.І., керівник гуртка «Художня кераміка Буковини»;

3. Навчальна програма з позашкільної освіти декоративно-прикладного напрямку «Батик» – автор методист ЦДЮТ Скрипа Л.О.;

4. Навчальна програма з позашкільної освіти декоративно-прикладного напрямку «Витинанка» – автор Іліка Е.І., керівник гуртка «Витинанка»;

5. Навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку «Моделювання сценічного костюму» – автор Данилюк Н.Ю., керівник гуртка «Моделювання сценічного костюму»;

6. Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народно-сценічна хореографія» – автор Хмурич І.І., керівник гуртка «Народна хореографія» [24].

В Сторожинецькому ЦДЮТ з метою розповсюдження передового педагогічного досвіду працює «Школа педагогічної майстерності», де керівники гуртків діляться своїми творчими здобутками та педагогічними секретами майстерності. В 2023-2024 н.р. проведені два засідання «Школи педагогічної майстерності»: у вересні 2023 року на тему - «Творчий підхід до організації навчальної роботи з вихованцями ЦДЮТ», у січні 2024 року – «Самоаналіз власної педагогічної діяльності – шлях до удосконалення професійності майстерності керівника гуртка».

Позашкільний навчальний заклад здійснює інформаційно-методичну роботу, щоб покращити програми, зміст, форми та методи навчання в гуртках. Для ефективної діяльності адміністративний склад центру регулярно організовує семінари-практикуми для керівників гуртків, засідання методичних об'єднань, педагогічні ради, засідання атестаційних комісій, засідання методичної ради, засідання «Школи молодого педагога», наради, конференції, де обговорюються важливі питання навчально-виховної та організаційно-масової роботи колективу.

У 2023-2024 навчальному році згідно плану роботи Сторожинецького ЦДЮТ було проведено психолого-педагогічний семінар-практикум для керівників гуртків ЦДЮТ на тему:

- «Стрес та його профілактика. Шляхи конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів» (грудень 2023 р.);

- «Психологічна підтримка гуртківців: виявлення та робота з емоційними та психологічними проблемами» (лютий 2024 р.).

Систематично в ЦДЮТ проводились тематичні педагогічні ради та наради, де обговорювались поточні питання покращення та удосконалення навчально-виховного процесу в гуртках:

Наради при директорові:

- «Режим роботи ЦДЮТ в літній період 2023 року. Робота з попередження дитячого травматизму під час літніх канікул» (червень);

- «Аналіз діяльності закладу за 2023-2024 н.р. Завдання та основні напрями роботи. Використання змішаної форми навчання з гуртківцями ЦДЮТ» (вересень);

- «Роль гурткової роботи у допрофільній підготовці дітей» (жовтень 2023 р.);

- «Аналіз стану роботи в закладі з питань охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії. Аналіз ведення ділової документації методичного складу» (листопад 2023 р.);

- «Стан виконання навчальних планів та програм за I півріччя 2023-2024 навчального року. Профілактична робота попередження дитячого травматизму під час зимових канікул» (грудень 2023 р.);

- «Мережа гуртків ЦДЮТ на II півріччя 2023-2024 н.р. Стан календарного планування на II півріччя» (січень 2024 р.);

- «Аспектний аналіз гурткового заняття як один із методів вивчення системи роботи керівника гуртка» (лютий 2024 р.);

- «Стан готовності до атестації педагогічних працівників ЦДЮТ в 2024р» (березень 2024 р.);

- «Робота з дітьми з особливими потребами. Інклюзивна освіта» (квітень 2024 р.);

- «Про завершення навчального року. Оцінювання та звітування керівників гуртків за 2023-2024н.р.» (травень 2024 р.).

У Центрі дитячо-юнацької творчості активно функціонує педагогічна рада, яка за навчальний рік провела чотири засідання. Цей колегіальний орган визначає основні напрямки діяльності ЦДЮТ, а також координує та спрямовує роботу всіх ланок освітнього процесу закладу.

Педагогічні ради:

- «Пріоритетні завдання ЦДЮТ у 2023-2024 навчальному році. Інноваційна грамотність педагога як умова розвитку його професіоналізму» (вересень 2023 р.);

- «Результативність роботи гуртків ЦДЮТ за I півріччя 2023-2024 н.р. Підсумки роботи центру за 2023 рік. Самоаналіз педагогічної діяльності та самоосвіта – реальні шляхи підвищення професійної майстерності педагога» (грудень 2023 р.);

- «Зміст життєдіяльності навчально-виховного процесу системи позашкільної освіти» (лютий 2024 р.);

- «Підведення підсумків роботи гуртків ЦДЮТ за 2023-2024 навчальний рік. Результативність роботи гуртків » (травень 2024 р.).

Аналіз основних напрямів діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості свідчить про комплексний підхід до розвитку та самовдосконалення особистості вихованців. Робота за такими напрямками, як науково-технічний, декоративно-прикладний, еколого-натуралістичний, художньо-естетичний та туристсько-краєзнавчий, дозволяє учням здобувати широкий спектр знань та навичок. Зокрема, вихованці мають змогу отримати допрофесійні компетенції, розширити свій науковий кругозір, познайомитися з новітніми технологіями та обладнанням, сформувати екологічну культуру, розвинути творчі здібності та здобути знання про національну й світову культурну спадщину. Участь у різноманітних гуртках та об'єднаннях сприяє всебічному розвитку особистості відповідно до її інтересів та здібностей.

Якість реалізації цих напрямів діяльності забезпечується завдяки системній педагогічній підтримці та постійному професійному зростанню керівників гуртків. Впровадження нових форм роботи, використання сучасних технологій навчання та обмін досвідом через семінари-практикуми, методичні об'єднання та педагогічні ради безпосередньо впливають на ефективність навчально-виховного процесу. Такий комплексний підхід, що поєднує різноманіття напрямів діяльності з акцентом на професійний розвиток педагогів, дає змогу Сторожинецькому ЦДЮТ надавати якісну позашкільну освіту, що відповідає вимогам сучасного суспільства та сприяє гармонійному розвитку особистості кожного вихованця.

3.3. Аналіз показників якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості шляхом моніторингу в умовах воєнного часу

Сторожинецький центр дитячо-юнацької творчості, як важлива складова освітнього простору громади, продовжує свою роботу, адаптуючись до нових реалій. Розуміння реального стану якості освітніх послуг, що надаються Центром, ефективності його адаптаційних механізмів та актуальних потреб є необхідною передумовою для подальшого розвитку та підтримки закладу в цей складний період.

З метою отримання об'єктивної інформації про якість діяльності Сторожинецького ЦДЮТ та виявлення специфічних особливостей його функціонування під час війни, у межах даного дослідження було проведено сфокусований моніторинг.

Визначення показників якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного часу здійснювалося на основі фундаментальних засад формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначених частиною третьою статті 41 Закону України «Про освіту» [14]. Відповідно до цього законодавчого підходу, система якості в закладах освіти може включати такі компоненти, як стратегія та процедури

забезпечення якості, механізми академічної доброчесності, критерії оцінювання різних учасників процесу (здобувачів, педагогів, керівників), забезпечення необхідних ресурсів, наявність інформаційних систем та створення інклюзивного середовища.

Для цілей моніторингу діяльності Сторожинецького ЦДЮТ в умовах війни, зазначені компоненти згруповані за чотирма основними напрямками оцінювання, що дозволяє здійснити комплексну та структуровану оцінку різних аспектів функціонування закладу. Ці напрями стали основою для відбору конкретних критеріїв, релевантних для оцінки якості саме в умовах воєнного стану.

Зокрема, за *напрямом оцінювання «Освітнє середовище закладу позашкільної освіти»* відбиралися показники, що відображають безпеку умов перебування вихованців та працівників (що є пріоритетом під час війни), доступність освітнього середовища для різних категорій дітей (включаючи внутрішньо переміщених осіб), наявність та стан матеріально-технічної та науково-методичної бази, необхідної для організації освітнього процесу в різних форматах (очному, дистанційному, змішаному), а також загальний психологічний клімат у закладі. Цей напрям охоплює сукупність умов, в яких здійснюється освітній процес, та передбачає оцінку за такими ключовими вимогами/правилами:

- *Наявність необхідних ресурсів для створення освітнього середовища.* Ця вимога стосується забезпечення закладу позашкільної освіти достатніми та відповідними ресурсами, необхідними для повноцінної організації освітнього процесу за всіма напрямками його діяльності. Йдеться про наявність належної матеріально-технічної бази (приміщення, обладнання, інструменти, матеріали), науково-методичного забезпечення (навчальні програми, посібники, методичні розробки), інформаційних ресурсів та доступу до сучасних технологій. В умовах війни оцінка цієї вимоги набуває особливої специфіки, оскільки необхідно враховувати потенційну обмеженість ресурсів,

необхідність їх адаптації для дистанційних або змішаних форм роботи, а також можливість їхнього пошкодження або втрати.

- *Створення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці.* Ця вимога є абсолютно пріоритетною, особливо в умовах воєнного стану. Вона передбачає забезпечення фізичної та психологічної безпеки всіх учасників освітнього процесу – вихованців, педагогів, адміністративного та технічного персоналу. Оцінка за цією вимогою включає перевірку дотримання норм охорони праці, пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних вимог, а також наявності та ефективності заходів цивільного захисту, включаючи облаштування та доступність укриттів, відпрацювання планів евакуації та проведення відповідних інструктажів і тренувань. Крім того, надзвичайно важливо створити безпечне середовище, повністю вільне від будь-яких проявів насильства та булінгу. Надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу є критично необхідним, особливо враховуючи психотравмуючі події війни.

- *Створення інклюзивного освітнього середовища.* Ця вимога спрямована на забезпечення рівного доступу до якісної позашкільної освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей, освітніх потреб, стану здоров'я чи соціального статусу. В умовах війни, це включає створення умов для навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами, дітей з числа внутрішньо переміщених осіб, дітей, які постраждали від війни, та інших вразливих категорій. Оцінка за цією вимогою передбачає наявність універсального дизайну та розумного пристосування освітнього середовища, готовність педагогів до роботи в інклюзивних групах, а також створення атмосфери прийняття, толерантності та підтримки для кожного вихованця.

Напрямок оцінювання «Система оцінювання здобувачів освіти» передбачав вибір індикаторів, що дозволяють оцінити адекватність та ефективність застосовуваних підходів до оцінювання освітніх досягнень вихованців, враховуючи можливі перерви у навчанні, зміни у форматах занять та психоемоційний стан дітей, спричинений війною. Оцінювалися також

прозорість та об'єктивність критеріїв оцінювання. Цей напрям зосереджений на процесах та процедурах, що використовуються для відстеження та оцінки результатів навчання та розвитку вихованців, і включає наступні вимоги:

- *Наявність системи оцінювання здобувачів освіти, яка забезпечує справедливе, об'єктивне оцінювання.* Ця вимога стосується наявності у Сторожинецькому ЦДЮТ визначеної системи підходів, критеріїв та процедур для оцінювання освітніх досягнень вихованців. Важливим аспектом є забезпечення справедливості та об'єктивності цього оцінювання, що передбачає чітке розуміння критеріїв оцінки як педагогами, так і самими вихованцями та їхніми батьками. В умовах воєнного стану підтримання справедливості та об'єктивності може вимагати адаптації методів оцінювання, врахування специфіки дистанційного або змішаного навчання, потенційних перерв у освітньому процесі та психоемоційного стану дітей. Система має бути гнучкою та орієнтованою на підтримку мотивації вихованців до подальшого навчання.

- *Оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти.* Ця вимога фокусується безпосередньо на процесі здійснення оцінки того, чого досягли вихованці у своєму навчанні та розвитку в межах обраних напрямів позашкільної освіти. Оцінюванню підлягають здобуті знання, сформовані вміння та навички, розвиток ключових компетентностей, а також індивідуальний прогрес кожного вихованця. В умовах позашкільної освіти оцінка часто інтегрує оцінювання практичних результатів діяльності – участі у виставках, конкурсах, змаганнях, реалізації проектів, демонстрації творчих робіт тощо. В умовах війни методи оцінювання можуть адаптуватися, включаючи використання онлайн-платформ для демонстрації робіт, портфолію досягнень або дистанційних форм контролю. Оцінювання має слугувати не лише констатації факту досягнень, але й надавати зворотний зв'язок для подальшого стимулювання розвитку вихованців.

За напрямом оцінювання *«Педагогічна діяльність педагогічних працівників та/або навчально-тренувальна і спортивна робота тренерів-*

викладачів» добиралися показники, що характеризують професійну компетентність педагогів, їхню здатність ефективно використовувати сучасні освітні технології (включаючи дистанційні), адаптувати програми та методи роботи до потреб дітей в умовах війни, а також надавати психологічну підтримку вихованцям. Цей напрям оцінюється за такими вимогами:

- Ефективність педагогічної діяльності педагогічних працівників та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи тренерів-викладачів ЗПО. Ця вимога стосується оцінки результативності та доцільності застосовуваних педагогами методів, форм та технологій навчання, виховання і розвитку вихованців. Оцінюється, наскільки успішно педагоги досягають поставлених цілей своїх освітніх програм, залучають вихованців до активної діяльності, сприяють їхньому індивідуальному прогресу та формуванню ключових компетентностей. В умовах воєнного стану оцінка ефективності має враховувати здатність педагогів адаптувати свою діяльність до мінливих умов, гнучко використовувати різні формати роботи (очний, дистанційний, змішаний), забезпечувати психологічну підтримку дітям та ефективно працювати з різними категоріями вихованців, включаючи внутрішньо переміщених осіб.

- Підвищення професійного рівня педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО. Ця вимога оцінює процес безперервного професійного розвитку педагогічного персоналу закладу. Вона охоплює участь педагогів у заходах з підвищення кваліфікації (курсах, семінарах, вебінарах, майстер-класах), їхню діяльність у методичних об'єднаннях, обмін досвідом з колегами, самоосвіту та впровадження у практику нових педагогічних ідей та технологій. В умовах війни актуальність підвищення професійного рівня зростає, адже педагоги потребують нових знань та навичок, пов'язаних з організацією дистанційного навчання, наданням першої психологічної допомоги, роботою з травмованими дітьми, інтеграцією безпекових питань та національно-патріотичного виховання в освітній процес.

Нарешті, *напрямок оцінювання «Управлінські процеси»* включав показники, спрямовані на оцінку ефективності планування, організації та контролю за діяльністю закладу в умовах воєнного стану. Оцінювалася здатність адміністрації оперативно реагувати на виклики, забезпечувати ресурсами, підтримувати зв'язок з учасниками освітнього процесу та приймати обґрунтовані рішення задля забезпечення стабільного функціонування та розвитку ЦДЮТ. Ефективне управління є запорукою стабільного функціонування та розвитку закладу, особливо в умовах кризових ситуацій, спричинених війною. Цей напрям оцінюється за такими правилами:

- *Організаційно-правові засади діяльності ЗПО.* Ця вимога стосується оцінки відповідності діяльності закладу чинному законодавству та внутрішнім нормативним документам. Вона охоплює аналіз наявності та актуальності статуту, положень, посадових інструкцій, колективного договору та інших документів, що регулюють діяльність ЦДЮТ. Оцінюється також ефективність організаційної структури, розподілу функціональних обов'язків, планування діяльності, прийняття управлінських рішень та контролю за їх виконанням. В умовах воєнного стану особливого значення набуває здатність адміністрації оперативно адаптувати організаційні та правові засади до нових реалій, забезпечувати безперервність управління та відповідність діяльності змінам у законодавстві, пов'язаним із правовим режимом воєнного стану.

- *Формування та забезпечення академічної доброчесності.* Ця вимога оцінює зусилля закладу, спрямовані на створення середовища, в якому панують принципи чесності, довіри та взаємоповаги всіх учасників освітнього процесу. Це включає розробку та дотримання політики академічної доброчесності, запобігання та протидію порушенням (плагіат, списування тощо) з боку як вихованців, так і педагогічних працівників. Оцінюється також діяльність з формування у здобувачів освіти усвідомленого ставлення до важливості академічної доброчесності. В умовах дистанційного навчання, яке часто використовується під час війни, забезпечення академічної доброчесності

може вимагати впровадження додаткових механізмів та посилення роз'яснювальної роботи.

Для реалізації поставленої нами мети та завдань моніторингового дослідження якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного часу було розроблено відповідну методологію та підібрано адекватний інструментарій. Вибір методів збору даних був зумовлений специфікою досліджуваного об'єкта, визначеними показниками якості та обмеженнями, накладеними умовами воєнного стану.

Основними методами збору інформації для моніторингу стали:

- *Аналіз документації ЦДЮТ:* Вивчення статутних документів, річних планів роботи, звітів про діяльність, навчальних програм гуртків, протоколів засідань педагогічної ради та інших документів, що регламентують освітній процес та управління закладом. Цей метод дозволив отримати об'єктивні дані про структуру, зміст діяльності, кадровий склад та прийняті управлінські рішення.

- *Спостереження:* Здійснювалося спостереження за організаційними формами освітнього процесу (там, де це було можливо та безпечно, включаючи спостереження за онлайн-заняттями), а також за освітнім середовищем закладу. Цей метод дозволив отримати безпосередні дані про реалізацію навчальних програм, взаємодію між учасниками освітнього процесу, використання педагогічних технологій та стан матеріально-технічної бази (Див. дод. В).

- *Аудит:* В межах дослідження було застосовано метод аудиту для систематичного та незалежного отримання й оцінки даних щодо відповідності діяльності ЦДЮТ встановленим критеріям якості за визначеними напрямками. Аудит включав перевірку відповідності реальних процесів та документації внутрішнім процедурам та вимогам, що стосуються організації освітнього середовища, системи оцінювання здобувачів, педагогічної діяльності та управлінських процесів. У складних умовах воєнного часу аудит проводився з урахуванням обмеженого доступу до окремих даних та можливих змін у

звичайних процесах діяльності. Він дозволив верифікувати інформацію, отриману з інших джерел, та оцінити ступінь реалізації політики забезпечення якості в закладі (Див. дод. Г).

Первинна обробка зібраної інформації передбачала її систематизацію та підготовку до подальшого аналізу. Дані, отримані в ході аналізу документації та аудиту, структурувалися відповідно до чотирьох напрямів оцінювання якості. На цьому етапі здійснювалася перевірка повноти та коректності зібраних даних, їх сортування та групування за релевантними категоріями. Метою первинної обробки було створення впорядкованого масиву даних, що став основою для проведення змістовного аналізу та інтерпретації результатів моніторингу діяльності Сторожинецького ЦДЮТ в умовах воєнного стану.

Узагальнюючи вищенаведене нами висвітлено методологічні засади визначення показників та здійснення моніторингу якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості, враховуючи складність функціонування закладу в умовах воєнного стану. Встановлено, що об'єктом моніторингу є діяльність ЦДЮТ як системи, а предметом – її ключові аспекти, згруповані за чотирма напрямками оцінювання: освітнє середовище, система оцінювання здобувачів, педагогічна діяльність та управлінські процеси. Визначення конкретних показників якості в межах цих напрямів базувалося на законодавчих вимогах до внутрішніх систем забезпечення якості освіти та було адаптоване до специфіки діяльності закладу та викликів війни.

Для емпіричного дослідження якості діяльності ЦДЮТ було застосовано комплексний підхід із використанням методів аналізу документації, аудиту та спостереження. Процедура збору та первинної обробки даних була реалізована з обов'язковим урахуванням логістичних та безпекових особливостей, спричинених воєнним станом, що вимагало гнучкості та адаптації інструментарію. Такий систематизований підхід до визначення показників та проведення моніторингу створює основу для отримання об'єктивної інформації, необхідної для оцінки реального стану якості діяльності

Сторожинецького ЦДЮТ та ідентифікації шляхів її подальшого вдосконалення в умовах війни.

3.4. Оцінка якості освітньої діяльності Сторожинецького ЦДЮТ за результатами моніторингового дослідження

Під час проведення власного дослідження, ми відвідали 18 гурткових занять різних напрямів, при цьому спирались на «Орієнтовні рівні оцінювання щодо дотримання вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти» (Див. дод. Д).

На основі зібраних в ході моніторингу даних (через аналіз документації, аудит та спостереження) проведено змістовний аналіз діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного стану відповідно до визначених показників якості. Результати моніторингу дозволили виявити сильні та слабкі сторони функціонування закладу, проблемні аспекти та успішні практики його адаптації до складних умов сьогодення.

Аналіз даних свідчить, що колектив ЦДЮТ, незважаючи на виклики війни, активно працює над реалізацією своєї основної місії – всебічним розвитком та самовдосконаленням особистості вихованців, розкриттям їхніх творчих здібностей. Особлива увага приділяється створенню простору, сприятливого для фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я гуртківців, а також формуванню у них медіаобізнаності та медіакомпетентності, що є актуальним в умовах інформаційного протистояння. Це відображає цільову спрямованість діяльності закладу на актуальні потреби дітей та молоді.

Оцінка показників якості освіти Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного часу базується на результатах проведеного моніторингового дослідження та здійснюється відповідно до

критеріїв, визначених у підрозділі 3.3 за чотирма основними напрямками оцінювання. Представимо нашу оцінку виконання вимог/правил за першим напрямом оцінювання – «Освітнє середовище закладу позашкільної освіти».

1.1. Наявність необхідних ресурсів для створення освітнього середовища: за експертною оцінкою, дана вимога виконується на близько 75% (Див. дод. Е.1). Це відображає наявність хорошої матеріально-технічної та методичної бази, проте вказує на деякі виклики та обмеження в повноцінному забезпеченні всіх потреб для організації освітнього процесу в умовах війни, включаючи необхідність адаптації ресурсів до різних форматів навчання та потенційні складнощі з їх оновленням чи поповненням.

1.2. Створення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці: оцінка виконання цієї вимоги є значно вищою і становить близько 85% (Див. дод. Е.2). Це свідчить про пріоритетність питань безпеки у діяльності закладу та ефективність заходів з охорони праці, техніки безпеки, санітарно-гігієнічних норм та, що особливо важливо в умовах війни, цивільного захисту. Високий показник відображає системну роботу адміністрації та педагогічного колективу щодо забезпечення безпеки всіх учасників освітнього процесу.

1.3. Створення інклюзивного освітнього середовища: рівень виконання цієї вимоги оцінюється на близько 35% (Див. дод. Е.3). Це вказує на наявність певних зусиль та практик, спрямованих на забезпечення доступності позашкільної освіти для різних категорій дітей, включаючи дітей з особливими освітніми потребами та внутрішньо переміщених осіб. Однак, великий відсоток невиконання свідчить про наявність певних бар'єрів або недостатність ресурсів/механізмів для повного забезпечення потреб усіх здобувачів освіти в умовах кризи, що вимагає подальшого розвитку в цьому напрямі.

У контексті напряму оцінювання «Освітнє середовище закладу позашкільної освіти», моніторинг виявив, що керівництво ЦДЮТ приділяє першочергову увагу питанням безпеки. На постійному контролі перебувають питання охорони праці, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності

вихованців і працівників. Проводяться необхідні навчання, інструктажі, медичні огляди, а також здійснюється контроль за санітарно-гігієнічним та технічним станом приміщень. Особливо цінним є системний підхід до цивільного захисту: проводиться роз'яснювальна робота щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій, правил поведінки з вибухонебезпечними предметами, відпрацьовуються дії під час повітряної тривоги та порядок евакуації до укриття. Ці заходи свідчать про успішну адаптацію освітнього середовища до умов підвищеної небезпеки та є сильною стороною діяльності закладу в період війни. Загальний рівень якості за цим напрямом можна визначити як *другий (достатній)*.

Наступним напрямом є – «Система оцінювання здобувачів освіти».

2.1. Наявність системи оцінювання здобувачів освіти, яка забезпечує справедливе, об'єктивне оцінювання: експертна оцінка виконання цієї вимоги становить близько 60% (Див. дод. Е.4). Це свідчить про наявність у закладі певних підходів та критеріїв для оцінювання освітніх досягнень вихованців. Однак, помітний відсоток невиконання відображає складнощі, пов'язані із забезпеченням повної справедливості та об'єктивності оцінювання в умовах нестабільного освітнього процесу, спричиненого війною, зокрема при використанні дистанційних форматів та врахуванні індивідуальних обставин вихованців.

2.2. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти: рівень виконання цієї вимоги оцінюється на близько 50% (Див. дод. Е.5). Цей показник вказує на те, що процес безпосереднього оцінювання знань, умінь, навичок та компетентностей вихованців відбувається лише частково або не є достатньо систематичним в умовах воєнного стану. Складнощі з регулярним відстеженням прогресу всіх вихованців, адаптацією методів оцінки до різних форм навчання та врахуванням психоемоційного стану дітей можуть бути причинами такого рівня виконання.

Хоча пряма оцінка напряму «Система оцінювання здобувачів освіти» за наданими даними не є досить обширною, звіт про роботу гуртків

Сторожинецького ЦДЮТ демонструє чітку систему оцінювання здобувачів освіти, що базується на їхній участі та досягненнях у різноманітних конкурсах та змаганнях. Подальший моніторинг внутрішніх механізмів оцінювання потребує, можливо, додаткового аналізу відповідної документації. Загальний рівень якості за цим напрямом можна визначити як *третій (вимагає покращення)*.

Продовжуємо оцінку показників якості освіти Сторожинецького ЦДЮТ. Наступним напрямом оцінювання є «Педагогічна діяльність педагогічних працівників».

3.1. Ефективність педагогічної діяльності педагогічних працівників та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи тренерів-викладачів ЗПО: експертна оцінка виконання цієї вимоги становить близько 75% (Див. дод. Е.6). Це свідчить про високий рівень зусиль педагогічного колективу щодо забезпечення якісного освітнього процесу та розвитку вихованців, незважаючи на виклики війни. Показник відображає здатність педагогів адаптувати методи та форми роботи, використовувати дистанційні технології, надавати психологічну підтримку та підтримувати залученість дітей, що є показником ефективності їхньої діяльності в складних умовах.

3.2. Підвищення професійного рівня педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО: рівень виконання цієї вимоги оцінюється на близько 80% (Див. дод. Е.7). Це вказує на систематичну роботу закладу з організації підвищення кваліфікації та професійного розвитку педагогів, включаючи адаптовані до умов війни заходи (семінари з питань стресу, психологічної підтримки). Такий показник свідчить про усвідомлення важливості безперервного навчання педагогів та їхню активну участь у заходах з професійного зростання, що позитивно впливає на якість освітнього процесу.

За напрямом оцінювання «Педагогічна діяльність педагогічних працівників» моніторинг показав високу залученість педагогів ЦДЮТ. Вони активно долучаються не лише до організаційно-педагогічної та науково-

методичної роботи, але й до волонтерської діяльності, що демонструє їхню високу соціальну відповідальність. Адаптація освітнього процесу відбувається шляхом проведення занять у різних форматах залежно від безпекової ситуації, включаючи дистанційні елементи, та інтеграції у діяльність роботи з дітьми-ВПО. Рівень педагогічної діяльності, що частково оцінюється за результативністю участі вихованців у конкурсах, фестивалях та змаганнях (як очних, так і заочних, обласних, всеукраїнських та міжнародних), свідчить про продовження активної роботи з обдарованою молоддю. Це є показником стійкості та адаптивності педагогічного колективу, тому рівень якості визначено як *другий (достатній)*.

І останнім четвертим напрямом оцінювання Сторожинецького ЦДЮТ є «Управлінська діяльність».

4.1. Організаційно-правові засади діяльності ЗПО: експертна оцінка виконання цієї вимоги становить близько 95% (Див. дод. Е.8). Це свідчить про наявність у закладі необхідної базової організаційно-правової документації та структури управління. Показник відображає зусилля адміністрації щодо забезпечення відповідності діяльності законодавству та внутрішнім положенням, а також здатність адаптувати управлінські процеси до викликів воєнного стану, хоча повна оптимальність функціонування в кризових умовах може бути ускладнена.

4.2. Формування та забезпечення академічної доброчесності: рівень виконання цієї вимоги оцінюється на близько 60% (Див. дод. Е.9). Це вказує на те, що у закладі приділяється увага принципам академічної доброчесності, розробляються відповідні заходи та проводиться роз'яснювальна робота. Однак, складнощі, пов'язані зокрема з використанням дистанційних форм навчання та загальною нестабільністю, можуть створювати певні перешкоди для повного та ефективного забезпечення академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу.

У сфері напряму «Управлінська діяльність», дані моніторингу вказують на ефективну комунікацію та відкритість. Активна співпраця адміністрації та

керівників гуртків з батьками вихованців через доступні канали зв'язку (як-от Viber-групи) та проведення консультацій свідчить про прагнення забезпечити безперервність підтримки та взаємодії. Регулярне висвітлення діяльності гуртків у мережі Інтернет (зокрема, на офіційній сторінці у Facebook) забезпечує інформаційну прозорість та зв'язок зі спільнотою. Щодо формування та забезпечення академічної доброчесності, хоча це і є складним завданням в умовах дистанційного та змішаного навчання, керівництво закладу приділяє цьому питанню увагу, впроваджуючи відповідні принципи у роботу колективу та взаємодію з вихованцями. Загальний рівень якості за цим напрямом можна визначити як *другий (достатній)*.

За результатами проведеного моніторингового дослідження, оцінка показників якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного часу виявила низку важливих аспектів. Оцінка за чотирма основними напрямками показала, що освітнє середовище, педагогічна та управлінська діяльність функціонують на достатньому рівні якості, демонструючи значну стійкість та адаптивність до складних зовнішніх обставин. Зокрема, виявлено високий рівень забезпечення безпеки учасників освітнього процесу та значні зусилля педагогічного колективу у підтримці безперервності навчання та розвитку вихованців. Водночас, напрям оцінювання «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено як такий, що вимагає покращення, що вказує на наявність певних складнощів з повною реалізацією об'єктивного та систематичного оцінювання в умовах війни. Загалом, отримана оцінка показників якості надає об'єктивну картину функціонування ЦДЮТ, підтверджуючи його здатність адаптуватися до викликів сьогодення.

Висновки до розділу 3

Третій розділ нашої роботи був присвячений емпіричному дослідженню якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в складних умовах воєнного стану. Розуміння місії закладу, його цілей, завдань та спрямованості на задоволення пізнавальних інтересів, формування лідерських якостей, психологічну підтримку та організацію змістовного дозвілля 535 вихованців у 20 гуртках стало відправною точкою для оцінки його функціонування. Реалізація цих завдань здійснюється через модернізацію освітнього процесу, впровадження технологій та постійне підвищення професійної компетентності педагогів, що забезпечує формування у вихованців ключових компетентностей.

Для здійснення емпіричного дослідження якості діяльності ЦДЮТ було розроблено відповідну методологію. Об'єктом визначено діяльність закладу як системи, а предметом – її ключові аспекти за чотирма напрямками оцінювання: освітнє середовище, система оцінювання здобувачів освіти, педагогічна діяльність та управлінські процеси. Визначення показників якості в межах цих напрямів ґрунтувалося на законодавчих вимогах до внутрішніх систем забезпечення якості та було адаптоване до специфіки діяльності ЦДЮТ і викликів війни. Збір даних здійснювався за допомогою аналізу документації, аудиту та спостереження, причому процедури були модифіковані з урахуванням логістичних та безпекових особливостей воєнного стану.

Результати проведеного аудиту та оцінка показників якості діяльності Сторожинецького ЦДЮТ в умовах війни виявили як сильні сторони, так і аспекти, що потребують подальшого розвитку. Оцінка за напрямками «Освітнє середовище», «Педагогічна діяльність» та «Управлінська діяльність» показала достатній рівень якості. Це свідчить про значну стійкість колективу та адміністрації, високий рівень адаптації до викликів війни, ефективність заходів із забезпечення безпеки та підтримки освітнього процесу, а також належну організацію роботи. Водночас, напрям «Система оцінювання

здобувачів освіти» визначено як такий, що вимагає покращення, що вказує на наявність складнощів у забезпеченні повної об'єктивності та систематичності оцінювання освітніх досягнень вихованців в умовах війни.

Таким чином, проведене емпіричне дослідження надало цінну інформацію про реальний стан якості освіти в Сторожинецькому ЦДЮТ, підтвердило його здатність ефективно функціонувати та адаптуватися в умовах надзвичайних викликів. Виявлені в ході моніторингу проблемні аспекти є підставою для розробки цільових рекомендацій, спрямованих на подальше підвищення якості позашкільної освіти, забезпечення всебічного розвитку та підтримки дітей та молоді в Сторожинецькій громаді під час та після завершення воєнних дій.

РОЗДІЛ 4

ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Із ухваленням Закону України «Про позашкільну освіту» ця сфера перейшла на новий, важливий етап розвитку, прямуючи до якіснішого статусу.

Ґрунтуючись на принципах гуманізму, демократизму, єдності загальнолюдських і національних цінностей, безперервності, різноманітності, варіативності, спонтанності, доступності та практичної спрямованості, позашкільна освіта набуває дедалі більшого значення як для окремої особистості, так і для суспільства в цілому.

У нинішніх соціально-політичних та економічних умовах України, що склалися, позашкільні навчальні заклади знову беруть на себе ключові завдання. Це, зокрема, створення умов для соціалізації та громадянського становлення дітей і молоді, а також організація їхнього змістовного дозвілля. Місія позашкільної освіти полягає у розвитку здібностей дітей та молоді в таких сферах, як освіта, наука, культура, фізична культура і спорт, технічна та інша творчість. Крім того, вона передбачає здобуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок, що є необхідними для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності [19].

Незважаючи на значну роль позашкільної освіти у формуванні особистості та наданні додаткових можливостей для розвитку дітей та молоді, проведений нами аналіз поточної ситуації в Україні виявляє низку проблем, які істотно стримують підвищення її якісних показників. Серед актуальних питань, що потребують вирішення, особливої гостроти набувають питання регулювання системи позашкільної освіти, її науково-методичного та кадрового забезпечення, а також соціального захисту учасників навчально-виховного процесу. Проте, найбільш серйозними перешкодами на шляху до якісного розвитку позашкільля залишаються недостатнє фінансове та матеріально-технічне забезпечення.

Ситуація ускладнюється відчутною відсутністю комплексної програмно-методичної підтримки позашкільних закладів, що ускладнює досягнення ними належного рівня діяльності. Нагальною є потреба в прискоренні розробки та впровадження сучасних типових навчальних планів і програм, орієнтованих на потреби дітей та підлітків у різних напрямках творчості та розвитку. Практично відсутнє систематичне видання якісної методичної літератури, посібників та навчальних матеріалів, що значною мірою зумовлено недостатнім фінансуванням галузі.

Ключову роль у забезпеченні належної якості позашкільної освіти відіграють педагогічні працівники. Саме їхній професіоналізм, досвід та компетентність є визначальними факторами у залученні дітей до занять та їхньої подальшої зацікавленості навчально-виховним процесом. Однак, на сьогоднішній день проблема кадрового забезпечення закладів позашкільної освіти в Україні є надзвичайно гострою та має тенденцію до подальшого загострення. Однією з основних причин є зниження престижу професії педагога позашкільної освіти, що призводить до відтоку кваліфікованих кадрів та недостатнього притоку молодих спеціалістів. Іншою важливою проблемою є практична відсутність ефективної та системної підготовки кадрів саме для сфери позашкільної освіти, що не дозволяє забезпечити заклади достатньою кількістю кваліфікованих та мотивованих педагогів, здатних працювати з дітьми відповідно до сучасних вимог та викликів, особливо в умовах воєнного стану.

Проведений нами аналіз наукових джерел дозволяє визначити низку актуальних завдань, спрямованих на подальший розвиток позашкільної освіти в Україні:

- існує гостра потреба в покращенні організаційно-координаційної роботи на всіх рівнях – від національного до місцевого. Це є ключовим для забезпечення ефективнішого функціонування цієї сфери;

- важливо підвищити ефективність організаційно-педагогічної, науково-методичної та психолого-педагогічної діяльності безпосередньо в

позашкільних навчальних закладах. Це сприятиме покращенню якості освітнього процесу;

- розроблення чітких нормативно-правових основ для організації ефективної співпраці між загальноосвітніми, позашкільними та вищими навчальними закладами. Така співпраця сприятиме створенню інтегрованого освітнього та виховного середовища, максимально сприятливого для духовного, інтелектуального та творчого розвитку дітей і молоді [19].

Аналіз матеріалів всеукраїнських науково-практичних конференцій та семінарів-практикумів, присвячених моніторингу стану позашкільних навчальних закладів, дозволяє виокремити ключові чинники, що сприяють вирішенню окреслених завдань.

Серед них особливої уваги заслуговує потреба розвитку позашкільної освіти та виховання підростаючого покоління з урахуванням сучасних світових стандартів якості освіти. Важливим аспектом також є впровадження ефективніших форм взаємодії між освітніми та іншими соціальними інститутами задля формування цілісного освітнього та виховного середовища. Крім того, істотну роль відіграє підвищення соціального статусу педагогічних працівників, а також забезпечення якісної підготовки педагогічних кадрів, спроможних організовувати змістовну та різнопланову діяльність дітей та учнівської молоді в різних напрямках позашкільної освіти.

Серед першочергових питань у забезпеченні якості позашкільної освіти можна виділити такі:

- розробка та ефективне впровадження освітніх стандартів;
- оцінка ефективності традиційних та інноваційних форм і методів освітнього процесу;
- оцінка сучасних педагогічних технологій, що використовуються в освітньому процесі;
- створення діагностичної служби для збору наукової та об'єктивної інформації про якість освітнього процесу;
- вивчення та оцінювання цілей, а також змісту освітніх програм;

- оцінка якості навчальних посібників, дидактичних та технічних засобів [1].

Проблеми підвищення якості позашкільної освіти та шляхи їх вирішення можна розглядати на державному та регіональному рівнях, враховуючи особливості функціонування освітньої системи в умовах воєнного стану, що є особливо актуальним для дослідження якості позашкільної освіти в Сторожинецькому ЦДЮТ.

На державному рівні першочерговим є:

- *Удосконалення нормативно-правового забезпечення.* Це включає розроблення нової державної Концепції позашкільної освіти та виховання, внесення необхідних змін і доповнень до Закону України «Про позашкільну освіту», оновлення Положення про позашкільний навчальний заклад та оптимізацію Типового штатного розпису, що дозволить більш ефективно регулювати діяльність позашкільних закладів в умовах кризової ситуації.

- *Підвищення статусу педагогів позашкільного навчального закладу* шляхом приведення у відповідність рівня їхньої заробітної плати, збільшення тривалості відпустки та введення кваліфікаційних категорій для всіх педагогічних працівників. Підтримка педагогів, які працюють з дітьми у складних умовах, є запорукою якості освітнього процесу.

- *Централізація управління позашкільною освітою* через започаткування роботи всеукраїнської методико-координаційної ради та розроблення грантової системи реалізації освітньо-соціальних проектів може сприяти більш ефективному розподілу ресурсів та підтримці позашкільних закладів по всій країні, особливо тих, що знаходяться в безпосередній близькості до зони бойових дій або працюють з дітьми-переселенцями.

- *Інформаційне забезпечення сфери позашкільної освіти*, включаючи започаткування роботи державного телеканалу для дітей і юнацтва та фінансування профільних фахових видань, що сприятиме популяризації позашкільної освіти та обміну досвідом між педагогами.

- *Покращення матеріально-технічного забезпечення позашкільних навчальних закладів шляхом їхнього включення до Державних цільових програм, таких як «Шкільний автобус» та «Комп'ютеризація загальноосвітніх навчальних закладів».* Забезпечення закладів необхідними ресурсами є критично важливим для організації якісного освітнього процесу, особливо в умовах обмеженого фінансування.

На регіональному рівні важливим є:

- *Збереження та розвиток мережі позашкільних навчальних закладів,* включаючи відновлення роботи гуртків та творчих об'єднань, започаткування роботи пересувних позашкільних навчальних закладів та передачу позашкільним закладам годин гурткової роботи із загальноосвітніх шкіл. Це дозволить забезпечити ширший доступ дітей до позашкільної освіти, особливо в сільській місцевості та віддалених районах, що є актуальним і для Чернівецької області.

- *Забезпечення доступу до електронного інформаційно-комунікаційного простору* шляхом оснащення закладів комп'ютерними класами, необхідною технікою та програмним забезпеченням, а також стабільним підключенням до Інтернету є ключовим для організації дистанційного та змішаного навчання, що є особливо важливим в умовах нестабільної безпекової ситуації.

- *Питання транспортного забезпечення, зокрема узгодження залучення шкільних автобусів для підвезення сільських школярів до позашкільних закладів у вихідні та канікули,* сприятиме розширенню можливостей для участі дітей у позашкільній освіті незалежно від місця їхнього проживання.

- *Науково-методичне забезпечення на регіональному рівні може бути покращено шляхом започаткування роботи науково-методичної лабораторії позашкільної освіти та налагодження співпраці з інститутами НАПН України,* що сприятиме розробці та впровадженню сучасних методик та програм, адаптованих до регіональних потреб та умов, зокрема й до потреб роботи з дітьми, які пережили травматичні події, пов'язані з війною.

- *Підвищення статусу педагогів позашкільного навчального закладу на регіональному рівні* може здійснюватися через упровадження регіональних відзнак для педагогів, які зробили значний внесок у розвиток позашкільної освіти регіону, що сприятиме підвищенню їхньої мотивації та професійної майстерності.

- *Кадрове забезпечення* позашкільних закладів шляхом підготовки спеціалістів для різних напрямів діяльності, що дозволить забезпечити якісний навчально-виховний процес та задовольнити різноманітні інтереси дітей та молоді, включаючи ті, що виникли внаслідок нових викликів, пов'язаних з війною.

Вирішення цих проблем на державному та регіональному рівнях є необхідною умовою для підвищення якості позашкільної освіти в Україні та забезпечення всебічного розвитку дітей та молоді, особливо в складних умовах воєнного часу.

Серед проблем діяльності саме Сторжинецького центру дитячо-юнацької творчості як закладу позашкільної освіти, можемо виділити такі:

- недостатній рівень забезпечення рівного доступу громадян України до позашкільної освіти;

- недотримання органами місцевого самоврядування Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про місцеве самоврядування в Україні» у частині збереження і розширення мережі закладів позашкільної освіти;

- скорочення кількості гуртків, груп та інших творчих об'єднань, працівників, а відтак і обмеження доступності до позашкільної освіти дітей, які навчаються в закладах позашкільної освіти;

- незадовільне матеріально-технічне забезпечення закладу позашкільної освіти [26].

Проаналізувавши роботу закладу і вищеназвані проблеми, нами визначено наступні можливі шляхи вирішення цих проблем:

- По-перше, необхідно забезпечити повноцінне функціонування позашкільної освіти та створити умови для того, щоб заклади позашкільної освіти діяли як центри освітньої, соціокультурної та громадянської активності.

- По-друге, слід розширити охоплення позашкільною освітою, гарантуючи рівний доступ до якісних послуг, зокрема для жителів сільської місцевості та осіб з особливими освітніми потребами.

- По-третє, доцільно розробити та запровадити регіональні комплексні програми розвитку позашкільної освіти. Вони мають бути спрямовані на вдосконалення освітньої діяльності та зміцнення матеріально-технічної бази закладів шляхом збільшення фінансування з місцевих бюджетів.

- По-четверте, важливо створити та впровадити механізми підтримки молодих педагогів у закладах позашкільної освіти, а також випускників вищих педагогічних закладів, які бажають працювати у цій системі.

Сторожинецький ЦДЮТ – це не просто місце підготовки до життя, а простір, де дитина живе повноцінно та самовиражається. Тому вся діяльність закладу має бути спрямована на сприяння становленню особистості як творця власного життя, а також на гармонізацію та гуманізацію взаємин між дітьми, педагогами та родиною. Це ґрунтується на ідеї самоцінності дитинства, діалогу та усвідомленого вибору власного життєвого шляху.

Сучасна ситуація в нашій країні створює значні виклики для підвищення якості позашкільної освіти, що потребує системних та комплексних заходів для подолання проблем. Збереження і подальший розвиток мережі позашкільних навчальних закладів у зоні конфлікту та на окупованих територіях, забезпечення доступу до якісної освіти для дітей та молоді, забезпечення безпеки та психологічної підтримки є невід’ємною частиною цього завдання.

Важливо підкреслити, що зазначені проблеми та шляхи їх вирішення є взаємопов’язаними та потребують скоординованих зусиль як на національному, так і на регіональному рівнях. В умовах воєнного стану ці питання набувають особливої актуальності, адже якісна позашкільна освіта

відіграє важливу роль у психологічній підтримці, соціалізації та розвитку дітей та молоді. Саме тому, для забезпечення якісної позашкільної освіти, зокрема і в такому закладі, як Сторожинецький ЦДЮТ, необхідно враховувати та поетапно вирішувати окреслені проблеми, що сприятиме всебічному розвитку особистості та формуванню майбутнього покоління України.

Загалом, розвиток позашкільної освіти в Україні та підвищення її якості шляхом моніторингу потребує комплексного підходу, активної державної підтримки та співпраці всіх зацікавлених сторін з метою забезпечення найкращих умов для розвитку дітей та молоді незалежно від обставин.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі здійснено комплексне дослідження особливостей моніторингу якості позашкільної освіти в умовах воєнного стану в Україні, зосередивши увагу на практичному досвіді Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості. Завданням роботи було не лише розкрити теоретичні та методологічні засади такого моніторингу, а й провести глибокий аналіз його практичного застосування у кризовий період, виявити ключові аспекти функціонування закладу та оцінити його діяльність відповідно до визначених показників якості.

За результатами всебічного аналізу наукових джерел, нормативно-правових актів, статистичних даних та проведеного емпіричного дослідження сформульовано такі висновки відповідно до поставлених завдань:

1. Нами розкрито теоретико-методологічні засади дослідження. Здійснено ґрунтовний аналіз наукових підходів до розуміння сутності якості освіти, моніторингу та його ролі у забезпеченні ефективності освітнього процесу, зокрема в контексті позашкільної освіти. Обґрунтовано, що в умовах кризових ситуацій вкрай важливо адаптувати універсальні методологічні принципи моніторингу, зосереджуючись на його гнучкості та здатності відображати нові виклики, що виникають перед системою позашкільної освіти.

2. Визначено особливості здійснення та забезпечення моніторингу якості позашкільної освіти в Україні в умовах війни. Встановлено, що воєнний стан суттєво впливає на всі аспекти функціонування закладів позашкільної освіти, вимагаючи адаптації методології моніторингу та особливої уваги до безпекових, психологічних та ресурсних аспектів. Акцентовано на потребі у гнучких інструментах, які дозволяють враховувати динамічні зміни та забезпечувати релевантність отриманих даних.

Згідно з офіційною статистикою станом на 1 січня 2022 року, у системі Міністерства освіти та науки України функціонувало 1 263 заклади позашкільної освіти, включаючи 998 спеціалізованих закладів та 265 закладів

позашкільної освіти. У цій системі працювало близько 64 000 гуртків, які відвідували 1 015 000 дітей, та понад 31 000 педагогів.

На жаль, війна завдала шкоди інфраструктурі позашкільної освіти: зруйновано 9 закладів та 50 закладів пошкоджено.

Незважаючи на труднощі, система позашкільної освіти України продовжує функціонувати та адаптуватися до нових реалій. Завдяки самовідданій праці педагогів та підтримці з боку держави, позашкільні заклади й надалі даватимуть дітям можливість розвиватися, навчатися та творити.

3. Виявлено особливості функціонування та принципи діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості. Визначено, що ЦДЮТ, охоплюючи 20 гуртків для 535 вихованців, активно працює над задоволенням пізнавальних інтересів, формуванням лідерських якостей, психологічною підтримкою та організацією змістовного дозвілля. Діяльність закладу спрямована на всебічний розвиток особистості через модернізацію освітнього процесу, впровадження сучасних технологій та постійне підвищення професійної компетентності педагогічних працівників.

Нові вимоги змушують Центр до швидкого переформатування системи навчання в закладі позашкільної освіти. Протягом року керівники гуртків забезпечували проведення різноманітних форм і прийомів навчання, а також брали участь в очних та заочних обласних, Всеукраїнських, Міжнародних мистецьких, науково-технічних, краєзнавчих конкурсах, онлайн медіа дайджестах, нарадах, майстер-класах, науково-практичних конференціях, вебінарах, методичних виставках, методичних діалогах, курсах підвищення педагогічної кваліфікації за допомогою дистанційних технологій (онлайн трансляцій).

4. Ми проаналізували основні показники якості діяльності Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості в умовах воєнного стану шляхом моніторингу. В межах емпіричного дослідження було деталізовано методологічні засади визначення показників якості за чотирма напрямками оцінювання (освітнє середовище, система оцінювання здобувачів, педагогічна

діяльність, управлінська діяльність) та застосовано комплексний підхід із використанням аналізу документації, аудиту та спостереження. Це дозволило отримати об'єктивні дані про стан закладу в умовах війни.

За результатами проведеної оцінки встановлено, що освітнє середовище, педагогічна та управлінська діяльність функціонують на достатньому рівні якості. Це свідчить про значну стійкість та адаптивність закладу, високий рівень забезпечення безпеки вихованців і працівників, а також системні зусилля педагогічного колективу щодо підтримки безперервності та розвитку освітнього процесу в кризових умовах.

5. Визначено основні проблеми функціонування галузі в період війни та запропоновано шляхи їх вирішення. За результатами моніторингу якості діяльності Сторожинецького ЦДЮТ, встановлено, що освітнє середовище, педагогічна та управлінська діяльність функціонують на достатньому рівні якості, демонструючи значну стійкість, адаптивність та високий рівень забезпечення безпеки. Проте, напрям «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено як такий, що вимагає покращення, що вказує на наявність складнощів у забезпеченні повної об'єктивності та систематичності оцінювання в умовах війни. Однак, незважаючи на значні здобутки, система позашкільної освіти потребує вдосконалення. Актуальними залишаються питання фінансування, матеріально-технічного забезпечення, науково-методичного супроводу та кадрового забезпечення.

Серед шляхів вирішення даних проблем можемо виділити такі:

- Збільшення фінансування: дозволить покращити матеріально-технічну базу закладів, видавати методичну літературу, проводити заходи.
- Розробка типових навчальних планів і програм: полегшить роботу закладів та сприятиме підвищенню якості освіти.
- Підвищення престижу професії педагога позашкільної освіти: за допомогою стипендій, доплат, пільг та інших заходів.

- Створення системи підготовки кадрів для позашкільної освіти: відкриття нових спеціальностей у вищих навчальних закладах, організація курсів підвищення кваліфікації.

Колектив Сторожинецького ЦДЮТ докладає значних зусиль для розв'язання низки важливих завдань. Це, зокрема, активне залучення дітей до гурткової роботи, участі в експериментально-дослідницькій діяльності, масових заходах, оглядах, конкурсах та пізнавальних програмах, а також організація їхнього змістовного дозвілля. Крім того, заклад зосереджений на впровадженні інноваційних підходів у навчально-виховний процес, створенні сприятливих умов для творчого зростання педагогів та всебічного розвитку дітей. Важливим аспектом є також оптимальний вибір організаційних форм, методів і прийомів навчання. Центр також надає методичну допомогу педагогам та вихователям міста й регіону, активно розвиваючи співпрацю з навчальними закладами, громадськими організаціями та засобами масової інформації.

Таким чином, діяльність колективу Сторожинецького ЦДЮТ, спрямована на вирішення низки актуальних проблем, таких як залучення вихованців до різноманітної гурткової та позакласної роботи, впровадження інноваційних підходів, створення умов для творчого розвитку та підвищення професійної майстерності педагогів, а також розширення співпраці з громадою, безпосередньо відображає його прагнення до забезпечення високої якості освіти. Ця проактивна позиція та зосередженість на постійному вдосконаленні усіх аспектів функціонування закладу є ключовим показником його життєздатності та адаптивності в умовах воєнного стану, що було всебічно проаналізовано у рамках дослідження моніторингу якості позашкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акопян Л. В. Проблеми та засоби підвищення якості позашкільної освіти: методичний аспект // Внутрішня система забезпечення якості освіти у центрі творчості дітей та юнацтва «Шевченківець» : збірник доповідей I Обласної науково-практичної інтернет-конференції «Позашкільна освіта: стратегія, перспективи розвитку, сучасні практики» (м. Суми, 23 березня 2018 р.) / відпов. за випуск Тихенко Л. В Суми, 2018. С. 1–13. URL: <https://surl.li/xaagqw> (дата звернення 05.03.2025).
2. Благосмислов О. С. Позашкільні навчальні заклади у системі техніко-технологічної підготовки молоді. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2015. №. 51. С. 22–26. URL: <https://surl.li/jkefaq> (дата звернення: 25.02.2025).
3. Важельська К. О. Всеукраїнський Конгрес «Позашкілля України: сьогодення і перспективи» : збірник статей. Київ : 2018. 210 с.
4. Войціцька Т. Б. Моніторинг якості освіти в закладі позашкільної освіти : курсова робота. Національний еколого-натуралістичний центр. Київ, 2022. 11 с.
5. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / гол. ред. С. Головка. Київ : Либідь, 1997. 373 с.
6. Додаток 8 до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти : орієнтовні рівні оцінювання щодо дотримання вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти. URL: <https://surl.li/blzuhx> (дата звернення 18.02.2025).
7. Коваль С. О. Родинно-сімейне виховання : методичні рекомендації. Вінниця : 2011. 35 с.
8. Кретович С. С. Наукові засади моніторингу розвитку вищого навчального закладу I-II рівня акредитації : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06. Київ, 2012. 20 с.

9. Куделько С. Г. Особливості діяльності позашкільної освіти як складової частини системи освіти України в сучасних умовах : магістерська дипломна робота. Чернівецький Національний Університет ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2023. 94 с.
10. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах позашкільної освіти : наказ Державної служби якості освіти України від 29.00.2021 р. № 01-11/66. Київ. С. 1-6. URL: <https://surl.li/czcjqc> (дата звернення 18.02.2025).
11. Міністерство освіти та науки України. Освіта і наука України в умовах воєнного стану : Інформаційно-аналітичний збірник. Київ : ІАО, 2023. С. 30 – 32.
12. Очна форма навчання: що це та чим вона відрізняється від заочної. URL: <https://surl.lu/duadht> (дата звернення 22.03.2025).
13. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 р. №54. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text> (дата звернення 08.03.2025).
14. Про освіту: Закон України від 16 липня 2019 р. № 2145-VIII : станом на 02 травня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 11.03.2025).
15. Про позашкільну освіту: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III : станом на 15 лист. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text> (дата звернення: 13.03.2025).
16. Проект. Концепція позашкільної освіти. URL: <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/pkpo.pdf> (дата звернення: 10.04.2025).
17. Проценко І. І., Гудименко К. М. Моніторинг як інструмент визначення якості освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 4. С. 247–255. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_4_31 (дата звернення: 23.04.2025).

18. Пустовіт Г. П. Теоретичні засади і методичні підходи щодо формування творчої особистості в позашкільних навчальних закладах. Теоретико-методичні основи творчої особистості в умовах позашкільних навчальних закладів : зб. мат. наук.-практ. конф. Київ : 2006. С. 38–69.
19. Савченко Н. С. Підвищення якості та доступності позакшільної освіти як показників ефективності освітньої системи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2020. № 190. С. 206-211. URL: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/630/569> (дата звернення: 18.04.2025).
20. Словник основних понять дистанційного навчання. URL: <https://surl.li/aznmbu> (дата звернення: 14.04.2025).
21. Унгурян Т. М. Звіт про навчально-виховну роботу Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості за 2020-2021 навчальний рік. Сторожинець : 2021. 19 с.
22. Унгурян Т. М. Звіт про навчально-виховну роботу Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості за 2021-2022 навчальний рік. Сторожинець : 2022 . 18 с.
23. Унгурян Т. М. Звіт про навчально-виховну роботу Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості за 2022-2023 навчальний рік. Сторожинець : 2023. 21 с.
24. Унгурян Т. М. Звіт про навчально-виховну роботу Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості за 2023-2024 навчальний рік. Сторожинець : 2024. 15 с.
25. Унгурян Т. М. Звіт про навчально-виховну роботу Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості за 2024-2025 навчальний рік. Сторожинець : 2025. 15 с.
26. Унгурян Т. М. Програма розвитку Сторожинецького центру дитячо-юнацької творчості Сторожинецької міської ради на 2020-2025 роки. Сторожинець : 2020. 25 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Мережа гуртків Сторожинецького центру дитячої - юнацької
творчості станом на 10.01.2025 року**

№ п/п	Напрями	Гуртки	Кількість		Місто		Село	
			груп	учнів	груп	учнів	груп	учнів
1.	Художньо-естетичний	7	16	230	16	230	-	-
2.	Декоративно-прикладний	3	5	68	5	68	-	-
3.	Науково-технічний	6	14	175	14	175	-	-
4.	Туристсько-краєзнавчий	2	2	20	2	20	-	-
5.	Еколого-натуралістичний напрям	2	2	42	-	-	2	42
РАЗОМ:		20	39	535	37	493	2	42

**Педагогічний колектив Сторожинецького центру дитячо-юнацької
творчості**

Фотозвіт спостережень освітнього процесу в гуртках

Аудит гурткових занять: візуальні матеріали

**Орієнтовні рівні оцінювання щодо дотримання
вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів
та внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах
позашкільної освіти**

Рівні оцінювання якості освітньої діяльності закладу позашкільної освіти			
Перший (високий)	Другий (достатній)	Третій (вимагає покращення)	Четвертий (низький)
Напрямок оцінювання 1. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ			
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
1.1. Наявність необхідних ресурсів для створення освітнього середовища			
1.1.1. Матеріально-технічна та науково-методична база ЗПО відповідають його типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує. Систематично здійснюється вивчення стану та оновлення і модернізації матеріально-технічної, науково-методичної бази, вживаються заходи для створення належних умов діяльності ЗПО	1.1.1. Матеріально-технічна та науково-методична база ЗПО в переважній більшості відповідають його типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує. Здійснюється вивчення стану та оновлення і модернізації матеріально-технічної, науково-методичної бази, вживаються заходи для створення належних умов діяльності ЗПО	1.1.1. Матеріально-технічна та науково-методична база ЗПО в більшості не відповідають його типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує. Періодично вивчається стан матеріально-технічної та науково-методичної бази, відсутній план дій щодо її покращення в стратегії розвитку. У поодиноких випадках відбувається процес оновлення матеріально-технічної та науково-методичної бази ЗПО	1.1.1. Матеріально-технічна та науково-методична база ЗПО не відповідають його типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує. Вивчення стану матеріально-технічної та науково-методичної бази не здійснюється . Не відбувається процес оновлення та модернізації матеріально-технічної та науково-методичної бази ЗПО

У ЗПО є приміщення, споруди, земельні ділянки, обладнання (у тому числі орендовані на умовах договору оренди чи угоди про співпрацю), необхідні для реалізації освітньої і навчальних програм відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує	ЗПО у більшості має приміщення, споруди, земельні ділянки, обладнання (у тому числі орендовані на умовах договору оренди чи угоди про співпрацю), необхідні для реалізації освітньої і навчальних програм відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує	У ЗПО є приміщення, споруди, земельні ділянки, обладнання (у тому числі орендовані на умовах договору оренди чи угоди про співпрацю), необхідні для реалізації освітньої і навчальних програм відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує, але більшість відповідних договорів та угод відсутні	У ЗПО недостатньо приміщень, споруд, земельних ділянок, обладнань (у тому числі орендованих на умовах договору оренди чи угоди про співпрацю), необхідних для реалізації освітньої і навчальних програм відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти, який(і) він забезпечує, відповідні договори та угоди відсутні
Усі навчальні приміщення раціонально використовуються в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти	Переважна більшість навчальних приміщень використовуються в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти	Більшість навчальних приміщень використовуються в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі відповідно до типу та напряму(ам) позашкільної освіти	Переважна більшість навчальних приміщень не відповідають типу та напряму(ам) позашкільної освіти
ЗПО забезпечений навчальними, наочними посібниками і технічними засобами навчання відповідно до освітньої та навчальних програм	ЗПО в переважній більшості забезпечений навчальними, наочними посібниками і технічними засобами навчання відповідно до освітньої та навчальних програм	ЗПО в більшості забезпечений навчальними, наочними посібниками і технічними засобами навчання відповідно до освітньої та навчальних програм	ЗПО в переважній більшості не забезпечений навчальними, наочними посібниками і технічними засобами навчання відповідно до освітньої та навчальних програм

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти 1.2. Створення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці			
1.2.1. Освітнє середовище ЗПО є безпечним для учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу. Територія та приміщення чисті і охайні, доглянуті. Щоденно здійснюється огляд території	1.2.1. Освітнє середовище ЗПО є безпечним для учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу. Територія та приміщення чисті і охайні. Здійснюється огляд території	1.2.1. Освітнє середовище ЗПО є частково безпечним для учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу. На території закладу є нагромадження сміття, будівельного матеріалу, опалого листя. Огляд території здійснюється періодично	1.2.1. Територія ЗПО та/або приміщення – занедбані , освітнє середовище закладу є небезпечними для учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу. Огляд території не здійснюється
Територія ЗПО недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб. Наявність (справність) огорожі/паркану	Територія ЗПО недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб	Територія доступна для сторонніх осіб і несанкціонованого заїзду транспорту. На території ЗПО порушена цілісність огорожі	Територія не огорожена або значна частина огорожі відсутня. Приміщення ЗПО доступне для сторонніх осіб
У ЗПО забезпечується дотримання санітарних правил і норм, правил пожежної безпеки. Регулярно проводиться вологе прибирання	У ЗПО в переважній більшості забезпечується дотримання санітарних правил і норм, правил пожежної безпеки. Проводиться вологе прибирання	У ЗПО недостатньо забезпечується дотримання санітарних правил і норм, правил пожежної безпеки. Прибирання приміщень є нерегулярним	У ЗПО не забезпечується дотримання санітарних правил і норм, правил пожежної безпеки. Прибирання приміщень є нерегулярним

У ЗПО систематично проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій з працівниками закладу, здобувачами освіти. Наявна наочна інформація щодо дотримання правил техніки безпеки під час гурткових/навчальних занять.	У ЗПО систематично проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій з працівниками закладу, здобувачами освіти. Частково наявна наочна інформація щодо дотримання правил техніки безпеки під час гурткових/навчальних занять	У ЗПО не проводяться на постійній основі навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій з працівниками закладу, здобувачами освіти. Інформація щодо дотримання правил техніки безпеки під час гурткових/навчальних занять відсутня у більшості приміщень для гурткових/навчальних занять	У ЗПО не проводяться інструктажі і навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій з працівниками закладу, здобувачами освіти. Відсутня інформація щодо дотримання правил техніки безпеки під час гурткових/навчальних занять
Учасники освітнього та/або навчально-тренувального процесу дотримуються правил безпеки життєдіяльності, охорони праці, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У разі нещасного випадку педагогічні працівники та/або тренери-викладачі й керівництво закладу діють у встановленому законодавством порядку	У переважній більшості учасники освітнього та/або навчально-тренувального процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У разі нещасного випадку педагогічні працівники та/або тренери-викладачі й керівництво закладу в переважній більшості діють у встановленому законодавством порядку	Більшість учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У разі нещасного випадку педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів й керівництво закладу не дотримуються встановленого законодавством порядку	Учасники освітнього та/або навчально-тренувального процесу не дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. У разі нещасного випадку педагогічні працівники та/або тренери-викладачі й керівництво закладу не дотримуються встановленого законодавством порядку

1.2.2. Освітнє середовище ЗПО вільне від будь-яких форм насильства. У ЗПО розроблений та виконується план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню).	1.2.2. Освітнє середовище ЗПО вільне від будь-яких форм насильства. У ЗПО розроблений та виконується план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню).	1.2.2. У ЗПО розроблено план заходів із запобігання та протидії булінгу, у змісті якого спостерігається формальний підхід. У ЗПО проводяться лише поодинокі заходи із запобігання проявам дискримінації, булінгу та інших форм насильства.	1.2.2. У ЗПО не реалізуються заходи із запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу та інших форм насильства.
Учасники освітнього та/або навчально-тренувального процесу вважають освітнє середовище вільним від будь-яких форм насильства	Переважає більшість учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу вважають освітнє середовище вільним від будь-яких форм насильства	Більшість учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу вважають освітнє середовище вільним від будь-яких форм насильства	Близько половини учасників освітнього та/або навчально-тренувального процесу вважають освітнє середовище вільним від будь-яких форм насильства
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
1.3. Створення інклюзивного освітнього середовища			
1.3.1. Приміщення та територія ЗПО облаштовані з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування	1.3.1. Переважає більшість приміщень та територія ЗПО облаштовані з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування	1.3.1. Більшість приміщень та територія ЗПО облаштовані без урахування принципів універсального дизайну та розумного пристосування	1.3.1. Приміщення та територія ЗПО не облаштовані з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування
У ЗПО забезпечується безперешкодний доступ до всіх будівель, приміщень здобувачами освіти та працівниками	У переважній більшості забезпечується безперешкодний доступ до всіх будівель, приміщень здобувачами освіти та працівниками	Не забезпечена можливість безперешкодного руху територією закладу (прохід з порогів, сходів та вузький для можливості проїзду візком, з не рівним пошкодженим покриттям)	Не забезпечено безперешкодний доступ до будівлі, приміщень ЗПО

Приміщення (туалети, облаштування коридорів, навчальних приміщень тощо) і територія (доріжки, спортивні майданчики тощо) адаптовані до використання усіма учасниками освітнього та/або навчально-тренувального процесу (за потреби)	Переважна більшість приміщень (туалети, облаштування коридорів, навчальних приміщень тощо) і територія (доріжки, спортивні майданчики тощо) адаптовані до використання усіма учасниками освітнього та/або навчально-тренувального процесу	У ЗПО не забезпечується доступність до окремих приміщень (туалети, облаштування коридорів, навчальних приміщень тощо) і територія (доріжки, спортивні майданчики тощо), більшість з них не адаптовані до використання усіма учасниками освітнього та/або навчально-тренувального процесу	Приміщення (туалети, облаштування коридорів, навчальних приміщень тощо) і територія (доріжки, спортивні майданчики тощо) не адаптовані до використання усіма учасниками освітнього та/або навчально-тренувального процесу
У ЗПО створені належні умови для дітей з особливими освітніми потребами. Освітній та/або навчально-тренувальний процес у ЗПО організовується з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами (за потреби)	У ЗПО створені умови для дітей з особливими освітніми потребами. Освітній та/або навчально-тренувальний процес у ЗПО у переважній більшості організовується з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами	У ЗПО не в повній мірі створені умови для дітей з особливими освітніми потребами. Освітній та/або навчально-тренувальний процес для осіб з особливими освітніми потребами у ЗПО здійснюється формально	У ЗПО не створені належні умови для дітей з особливими освітніми потребами
ЗПО взаємодіє з батьками дітей із особливими освітніми потребами, зокрема при складанні індивідуальних програм розвитку	ЗПО у переважній більшості взаємодіє з батьками дітей із особливими освітніми потребами, зокрема при складанні індивідуальних програм розвитку	ЗПО недостатньо взаємодіє з батьками дітей із особливими освітніми потребами, зокрема при складанні індивідуальних програм розвитку	ЗПО не взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами

Напрямок оцінювання 2. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ			
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
2.1. Наявність системи оцінювання здобувачів освіти, яка забезпечує справедливе, об'єктивне оцінювання			
2.1.1. Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1. Переважна більшість здобувачів освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1. Більшість здобувачів освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1. Здобувачі освіти фактично не отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання
2.1.2. Здобувачі освіти (100% - 90% з числа опитаних) вважають оцінювання результатів навчання справедливим, об'єктивним	2.1.2. Переважна більшість з числа опитаних (89% - 80%) здобувачів освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим, об'єктивним	2.1.2. Більшість з числа опитаних (79% - 60%) здобувачів освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим, об'єктивним	2.1.2. Близько половини з числа опитаних (менше 60%) здобувачів освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим, об'єктивним
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
2.2. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти			
2.2.1. Переважна більшість здобувачів освіти брали участь у заходах на рівні ЗПО, територіальної громади, області (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	2.2.1. Більшість здобувачів освіти брали участь у заходах на рівні ЗПО, територіальної громади, області (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	2.2.1. Більшість здобувачів освіти брали участь у заходах на рівні ЗПО. Переважна більшість здобувачів освіти не брали участь у заходах на рівні територіальної громади, області (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	2.2.1. Більшість здобувачів освіти не брали участь у заходах на рівні ЗПО, територіальної громади, області (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)
Більшість здобувачів освіти брали участь у заходах всеукраїнського та міжнародного рівнів (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	Близько половини здобувачів освіти брали участь у заходах всеукраїнського та міжнародного рівнів (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	Здобувачі освіти у поодиноких випадках брали участь у заходах всеукраїнського та міжнародного рівнів (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)	Здобувачі освіти не брали участі у заходах всеукраїнського та міжнародного рівнів (відповідно до напряму(ів) позашкільної освіти)

Переважа більшість колективів, здобувачів освіти у ЗПО мають почесні звання (для закладів художньо-естетичного напрямку) та/або спортивну кваліфікацію.	Більшість колективів, здобувачів освіти у ЗПО мають почесні звання (для закладів художньо-естетичного напрямку) та/або спортивну кваліфікацію, спортивні	Більшість колективів, здобувачів освіти у ЗПО не мають почесних звань (для закладів художньо-естетичного напрямку) та/або спортивної кваліфікації, не	Переважа більшість колективів, здобувачів освіти у ЗПО не мають почесних звань (для закладів художньо-естетичного напрямку) та/або спортивної
спортивні розряди і звання (для закладів туристсько-краєзнавчого, науково-технічного, фізкультурно-спортивного (спортивного) напрямів), інші відзнаки і нагороди	розряди і звання (для закладів туристсько-краєзнавчого, науково-технічного, фізкультурно-спортивного (спортивного) напрямів), інші відзнаки і нагороди	отримали спортивні розряди і звання (для закладів туристсько-краєзнавчого, науково-технічного, фізкультурно-спортивного (спортивного) напрямів), інші відзнаки і нагороди	кваліфікації, не отримали спортивні розряди і звання (для закладів туристсько-краєзнавчого, науково-технічного, фізкультурно-спортивного (спортивного) напрямів), інші відзнаки і нагороди
ЗПО забезпечує видачу документів про позашкільну освіту	ЗПО забезпечує видачу документів про позашкільну освіту	ЗПО забезпечує видачу документів про позашкільну освіту з порушенням вимог законодавства	ЗПО не забезпечує видачу документів про позашкільну освіту

Напряом оцінювання 3. ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА/АБО НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНА І СПОРТИВНА РОБОТА ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
3.1. Ефективність педагогічної діяльності педагогічних працівників та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи тренерів-викладачів ЗПО			
3.1.1. Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі забезпечують якість освітнього та/або навчально-тренувального процесу на високому рівні	3.1.1. Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі забезпечують якість освітнього процесу та/або навчально-тренувального процесу на достатньому рівні	3.1.1. Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі забезпечують якість освітнього та/або навчально-тренувального процесу, який вимагає покращення	3.1.1. Забезпечення якості освітнього та/або навчально-тренувального процесу педагогічними працівниками та/або тренерами-викладачами на низькому рівні

Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі ведуть ділову документацію (журнали обліку роботи гуртка, групи, класу тощо), необхідну для реалізації освітнього та/або навчально-тренувального процесу відповідно до вимог законодавства	Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів веде ділову документацію (журнали обліку роботи гуртка, групи, класу тощо), необхідну для реалізації освітнього та/або навчально-тренувального процесу, відповідно до вимог законодавства	У більшості педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів стан ведення ділової документації (журнали обліку роботи гуртка, групи, класу тощо), необхідної для реалізації освітнього та/або навчально-тренувального процесу, вимагає покращення	Стан ведення ділової документації (журнали обліку роботи гуртка, групи, класу тощо), необхідної для реалізації освітнього та/або навчально-тренувального процесу, у переважній більшості педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не відповідає вимогам законодавства
Освітній та/або навчально-тренувальний процес здійснюється відповідно до освітньої програми, навчального плану, навчальних програм для гуртків, груп, секцій, інших творчих об'єднань, навчальних дисциплін (предметів), видів спорту (для спеціалізованих ЗПО). Навчальні програми (гуртків, секцій, об'єднань, колективів) розроблені та затверджені (схвалені) у порядку, визначеному законодавством	Освітній та/або навчально-тренувальний процес в переважній більшості здійснюється відповідно до освітньої програми, навчального плану, навчальних програм для гуртків, груп, секцій, інших творчих об'єднань, навчальних дисциплін (предметів), видів спорту (для спеціалізованих ЗПО). Навчальні програми (гуртків, секцій, об'єднань, колективів) розроблені та затверджені (схвалені) у порядку визначеним законодавством	Освітній та/або навчально-тренувальний процес в більшості здійснюється відповідно до освітньої програми, навчального плану, навчальних програм для гуртків, груп, секцій, інших творчих об'єднань, навчальних дисциплін (предметів), видів спорту (для спеціалізованих ЗПО). Окремі навчальні програми (гуртків, секцій, об'єднань, колективів) не розроблені та/або не затверджені (схвалені) у порядку визначеним законодавством	Освітній та/або навчально-тренувальний процес здійснюється не у відповідності до освітньої програми, навчального плану, навчальних програм для гуртків, груп, секцій, інших творчих об'єднань, навчальних дисциплін (предметів), видів спорту (для спеціалізованих ЗПО). Більшість навчальних програм (гуртків, секцій, об'єднань, колективів) не розроблені та/або не затверджені (схвалені) у порядку визначеним законодавством

Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів розвиває здібності дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, надають первинні професійні знання, вміння і навички, необхідні для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності. Формують компетентності відповідно до мети освітньої та навчальної програми	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів розвиває здібності дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, надають первинні професійні знання, вміння і навички, необхідні для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності. Формують компетентності відповідно до мети освітньої та навчальної програми	Менше половини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів розвиває здібності дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних надають первинні професійні знання, вміння і навички, необхідні для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі не розвивають здібності дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, надають первинні професійні знання, вміння і навички, необхідні для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності
Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів застосовує сучасні освітні підходи, методики та технології. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів використовує інформаційно-комунікаційні технології в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів створює та використовує власні освітні ресурси	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів застосовує сучасні освітні підходи, методики та технології. Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів використовує інформаційно-комунікаційні технології в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі. Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів створює та використовує власні освітні ресурси	Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не використовує сучасні освітні підходи, методики та технології. інформаційно-комунікаційні технології в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не створює та не використовує власні освітні ресурси, відсутні публікації професійної тематики та не оприлюднені методичні розробки	Менше третини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів використовують сучасні освітні підходи, методики та технології, інформаційно-комунікаційні технології в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі. Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі закладу не створюють власні освітні ресурси

Експериментальні освітні програми, навчальні плани розроблені та затверджені (схвалені) у порядку, визначеному законодавством.	Упродовж останніх років педагогічні працівники та/або тренери-викладачі реалізують експериментальні освітні програми, навчальні плани, розроблені та затверджені (схвалені) у порядку, визначеному законодавством.	Окремі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі реалізують експериментальні освітні програми	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі не беруть участі в реалізації експериментальних освітніх програм
робота (публікації, впровадження в практику роботи). Ініціюють та/або реалізують освітні проекти	Ініціюють та/або реалізують освітні проекти		
3.1.2. Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі ЗПО організують інформаційно-методичну та організаційно-масову роботу та/або навчально-тренувальну та спортивну роботу	3.1.2. Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО організують інформаційно-методичну та організаційно-масову роботу та/або навчально-тренувальну та спортивну роботу	3.1.2. Більшість педагогічних працівників ЗПО та/або тренерів-викладачів організують інформаційно-методичну та організаційно-масову роботу та/або навчально-тренувальну та спортивну роботу	3.1.2. Меншість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО організують інформаційно-методичну та організаційно-масову роботу та/або навчально-тренувальну та спортивну роботу
Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі використовують в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі інформаційно-методичні матеріали, розробляють та оприлюднюють власну фахову інформацію	Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів використовує в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі інформаційно-методичні матеріали, розробляє та оприлюднює власну фахову інформацію	Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не використовує в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі інформаційно-методичні матеріали, не розробляє та не оприлюднює власну фахову інформацію	Менше третини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів використовує в освітньому та/або навчально-тренувальному процесі інформаційно-методичні матеріали, розробляє та оприлюднює власну фахову інформацію

Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі виконали план організаційно-масової роботи та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи відповідно до напрямку позашкільної освіти	Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів виконала план організаційно-масової роботи та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи відповідно до напрямку позашкільної освіти	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів виконала план організаційно-масової роботи та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи відповідно до напрямку позашкільної освіти	Менше третини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів виконали план організаційно-масової роботи та/або навчально-тренувальної і спортивної роботи відповідно до напрямку позашкільної освіти
3.1.3. Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі співпрацюють з батьками здобувачів освіти	3.1.3. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів співпрацює з батьками здобувачів освіти	3.1.3. Менше половини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів співпрацює з батьками здобувачів освіти	3.1.3. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не співпрацює з батьками здобувачів освіти
Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів співпрацює з представниками закладів освіти, громадських організацій	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів співпрацює з представниками закладів освіти, громадських організацій	У окремих випадках педагогічні працівники та/або тренери-викладачі співпрацюють з представниками закладів освіти, громадських організацій	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі не співпрацюють з представниками закладів освіти, громадських організацій
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти 3.2. Підвищення професійного рівня педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО			
3.2.1. Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі забезпечують постійне підвищення своєї кваліфікації	3.2.1. Переважає більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів забезпечує постійне підвищення своєї кваліфікації	3.2.1. Половина педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів забезпечує постійне підвищення своєї кваліфікації	3.2.1. Менше третини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не забезпечують власний професійний розвиток і підвищення своєї кваліфікації

У всіх педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО наявні документи про підвищення кваліфікації	У переважної більшості педагогів та/або тренерів-викладачів ЗПО наявні документи про підвищення кваліфікації	У більшості педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО наявні документи про підвищення кваліфікації	У переважної більшості педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО відсутні документи про підвищення кваліфікації
Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі ЗПО дотримуються вимог законодавства під час атестації	Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО дотримується вимог законодавства під час атестації	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО дотримується вимог законодавства під час атестації	Менше третини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО дотримуються вимог законодавства під час атестації
Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі ЗПО обирають різні форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності	Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО обирає різні форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності	Близько половини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО, обирає різні форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів ЗПО не обирає різні форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності
Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів бере участь у фахових конкурсах професійної майстерності, змаганнях тощо	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів бере участь у фахових конкурсах професійної майстерності, змаганнях тощо	Окремі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі беруть участь у фахових конкурсах професійної майстерності, змаганнях тощо	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі не беруть участі у фахових конкурсах професійної майстерності, змаганнях тощо
Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі мають відзнаки, нагороди, звання	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі мають відзнаки, нагороди, звання	Окремі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі мають відзнаки, нагороди, звання	Педагогічні працівники та/або тренери-викладачі не мають відзнак, нагород, звань
Напрямок оцінювання 4. УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ			
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу позашкільної освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
4.1. Організаційно-правові засади діяльності ЗПО			

4.1.1. Керівництво ЗПО забезпечує організацію управлінської діяльності	4.1.1. Керівництво ЗПО забезпечує організацію управлінської діяльності	4.1.1. Керівництво ЗПО не в повній мірі забезпечує організацію управлінської діяльності	4.1.1. Керівництво ЗПО не забезпечує на належному рівні організацію управлінської діяльності
Установчі документи ЗПО відповідають законодавству, складені відповідно до його типу та напряму (ів) позашкільної освіти. Заклад освіти діє на підставі власних установчих документів, які затверджені відповідно до законодавства	Установчі документи ЗПО відповідають законодавству, складені відповідно до його типу та напряму (ів) позашкільної освіти. Заклад освіти діє на підставі власних установчих документів, які затверджені відповідно до законодавства	Установчі документи ЗПО в окремих частинах не відповідають законодавству. Заклад освіти діє на підставі власних установчих документів, які затверджені відповідно до законодавства	Установчі документи ЗПО не відповідають законодавству, сформовані без дотримання вимог, не враховують обов'язкові складові, затверджені з порушенням вимог законодавства
У ЗПО функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, розроблено і оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти.	У ЗПО функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, розроблено і оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти відповідно до законодавства.	У ЗПО функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, розроблено і оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти відповідно до законодавства.	У ЗПО не створено внутрішню систему забезпечення якості освіти. У ЗПО відсутній документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти. Самооцінювання не проводиться

Документ за своїм змістом є чітким і функціональним (на основі розробленого документу можна провести самооцінювання освітніх та управлінських процесів закладу освіти). Щорічно здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності відповідно до розроблених або адаптованих процедур, отримані результати враховуються при плануванні роботи ЗПО	Документ за своїм змістом є функціональним (на основі розробленого документу можна провести самооцінювання освітніх та управлінських процесів ЗПО). У ЗПО проводиться щорічне та/або періодичне самооцінювання освітньої діяльності (комплексне або за окремими освітніми напрямками), отримані результати враховуються при плануванні роботи	Документ за своїм змістом є формальним і не в повній мірі дозволяє провести процедуру самооцінювання. У ЗПО здійснюється щорічне та/або періодичне самооцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів або використовуються лише окремі інструменти самооцінювання, результати якого не оприлюднюються. Отримані результати вибірково враховуються в річному плані роботи ЗПО	
Планування роботи ЗПО відповідає статуту, типу і напрямку(ам) позашкільної освіти та умовам його діяльності. Річний план роботи ЗПО реалізує стратегію розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання та відповідає особливостям (типу і профілю) закладу освіти.	Планування роботи ЗПО відповідає статуту, типу і напрямку(ам) позашкільної освіти та умовам його діяльності. Річний план роботи ЗПО реалізує стратегію розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання закладу освіти.	Планування роботи ЗПО не в повній мірі відповідає статуту, (типу і напрямку(ам) позашкільної освіти та умовам його діяльності). Річний план роботи ЗПО враховує освітню програму, вибірково результати самооцінювання закладу освіти.	План роботи ЗПО не відповідає статуту, типу і напрямку(ам) позашкільної освіти та умовам його діяльності, освітній програмі АБО у ЗПО річний план роботи відсутній

Керівник та колегіальні органи управління ЗПО систематично аналізують реалізацію планів роботи закладу та коригують їх у разі потреби	Керівник та колегіальні органи управління ЗПО аналізують реалізацію планів роботи закладу та коригують їх у разі потреби	Діяльність керівника та колегіальних органів управління ЗПО спрямовується на реалізацію поточних завдань. Аналіз реалізації планів роботи ЗПО здійснюється періодично , їх коригування не відбувається	Аналіз реалізації планів роботи ЗПО керівником та колегіальними органами управління закладу носить несистемний характер , їх коригування не відбувається . Не проводиться аналіз реалізації планів роботи ЗПО
Структура ЗПО, мережа гуртків, секцій, інших організаційних форм, розклад занять відповідають статуту закладу	Структура ЗПО, мережа гуртків, секцій, інших організаційних форм відповідають статуту закладу	Структура ЗПО, мережа гуртків, секцій, інших організаційних форм в окремих частинах відповідають статуту закладу	Структура ЗПО, мережа гуртків, секцій, інших організаційних форм не відповідають статуту закладу
Режим роботи ЗПО та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти	Режим роботи ЗПО та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти	Режим роботи ЗПО та розклад занять не в повній мірі враховують вікові особливості здобувачів освіти	Режим роботи ЗПО та розклад занять не враховують вікові особливості здобувачів освіти
Наповнюваність гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідають встановленим нормативам	Наповнюваність гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідають встановленим нормативам	Наповнюваність гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань частково не відповідають встановленим нормативам	У ЗПО наповнюваність гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань не відповідають встановленим нормативам
У ЗПО прослідковується динаміка розвитку мережі гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідно до типу ЗПО та кількості здобувачів освіти, відкриття нових (сучасних) гуртків, груп, секцій та інших організаційних форм з урахуванням потреб здобувачів освіти	У ЗПО прослідковується динаміка розвитку мережі гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідно до типу ЗПО та кількості здобувачів освіти	У ЗПО збережена мережа гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідно до типу ЗПО з урахуванням запитів сьогодення. Прослідковується збереження кількості здобувачів освіти	У ЗПО відбувається скорочення мережі гуртків, груп, секцій та інших творчих об'єднань відповідно до типу ЗПО та скорочення кількості здобувачів освіти

У ЗПО сформовані та ефективно діють органи громадського самоврядування	У ЗПО сформовані та діють органи громадського самоврядування	У ЗПО органи громадського самоврядування створені , але не беруть участі у вирішенні питань щодо діяльності закладу	У ЗПО не створені органи громадського самоврядування
У ЗПО налагоджена постійна співпраця з іншими науковими, культурно-просвітницькими, фізкультурно-оздоровчими (спортивними) установами, громадськими об'єднаннями, закладами освіти, та ведеться систематичний діалог між ними	У ЗПО налагоджена співпраця з іншими науковими, культурно-просвітницькими, фізкультурно-оздоровчими (спортивними) установами, громадськими об'єднаннями, закладами освіти	ЗПО періодично співпрацює з іншими науковими, культурно-просвітницькими, фізкультурно-оздоровчими (спортивними) установами, громадськими об'єднаннями, закладами освіти	ЗПО не співпрацює з іншими науковими, культурно-просвітницькими, фізкультурно-оздоровчими (спортивними) установами, громадськими об'єднаннями, закладами освіти
4.1.2. Керівництво ЗПО забезпечує ефективність кадрової політики	4.1.2. Керівництво ЗПО забезпечує ефективність кадрової політики.	4.1.2. Керівництво ЗПО не в повній мірі забезпечує ефективність кадрової політики	4.1.2. Керівництво ЗПО не забезпечує ефективність кадрової політики
ЗПО забезпечений педагогічними працівниками та/або тренерами-викладачами відповідно до штатного розпис. У закладі освіти відсутні вакансії	ЗПО забезпечений педагогічними працівниками та/або тренерами-викладачами відповідно до штатного розпису	ЗПО не в повній мірі забезпечений педагогічними працівниками та/або тренерами-викладачами відповідно до штатного розпису	У ЗПО спостерігається скорочення посад педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів
Усі педагогічні працівники та/або тренери-викладачі працюють за фахом . Освіта, рівень професійної підготовки педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів відповідають вимогам законодавства	Переважна більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів працює за фахом. Освіта, рівень професійної підготовки педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів відповідають вимогам законодавства	Близько половини педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів працює за фахом. Освіта, рівень професійної підготовки педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів в поодиноких випадках не відповідають вимогам законодавства	Більшість педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів працює не за фахом . Освіта, рівень професійної підготовки педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не відповідають вимогам законодавства

Керівництво ЗПО систематично застосовує заходи матеріального та морального заохочення до працівників	Керівництво ЗПО застосовує заходи матеріального та морального заохочення до працівників	Керівництво ЗПО у поодиноких випадках застосовує заходи матеріального та морального заохочення до працівників	Керівництво ЗПО не застосовує заходи матеріального та морального заохочення до працівників
Керівництво ЗПО створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів. Розроблений, затверджений та оприлюднений орієнтовний план підвищення кваліфікації з урахуванням пропозицій педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів. Керівництво ЗПО щорічно подає пропозиції засновнику щодо обсягу коштів для підвищення кваліфікації	Керівництво ЗПО створює умови для постійного підвищення кваліфікації, атестації педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів. Розроблений, затверджений та оприлюднений орієнтовний план підвищення кваліфікації з урахуванням пропозицій педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів	Керівництво ЗПО не створює умови для постійного підвищення кваліфікації, атестації педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів. У закладі освіти орієнтовний план підвищення кваліфікації розроблений, затверджений та оприлюднений з порушенням вимог	Керівництво ЗПО не сприяє постійному підвищенню кваліфікації, атестації, педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів. У ЗПО орієнтовний план підвищення кваліфікації відсутній або розроблений формально
4.1.3. Керівництво ЗПО постійно забезпечує прозорість та інформаційну відкритість закладу освіти	4.1.3. Керівництво ЗПО забезпечує прозорість та інформаційну відкритість закладу освіти	4.1.3. Керівництво ЗПО переважно забезпечує прозорість та інформаційну відкритість закладу освіти	4.1.3. Керівництво ЗПО не забезпечує прозорість та інформаційну відкритість закладу освіти
Керівництво ЗПО забезпечує розміщення (оприлюднення) повної та актуальної інформації, забезпечує змістовне наповнення та регулярне оновлення	Керівництво ЗПО забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів ЗПО (інформаційні стенди, сайт закладу освіти та/або сайт	Керівництво ЗПО не в повній мірі забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів ЗПО (інформаційні	Керівництво ЗПО не забезпечує поширення інформації про діяльність закладу освіти. Відсутні інформаційні ресурси ЗПО (інформаційні стенди, сайт

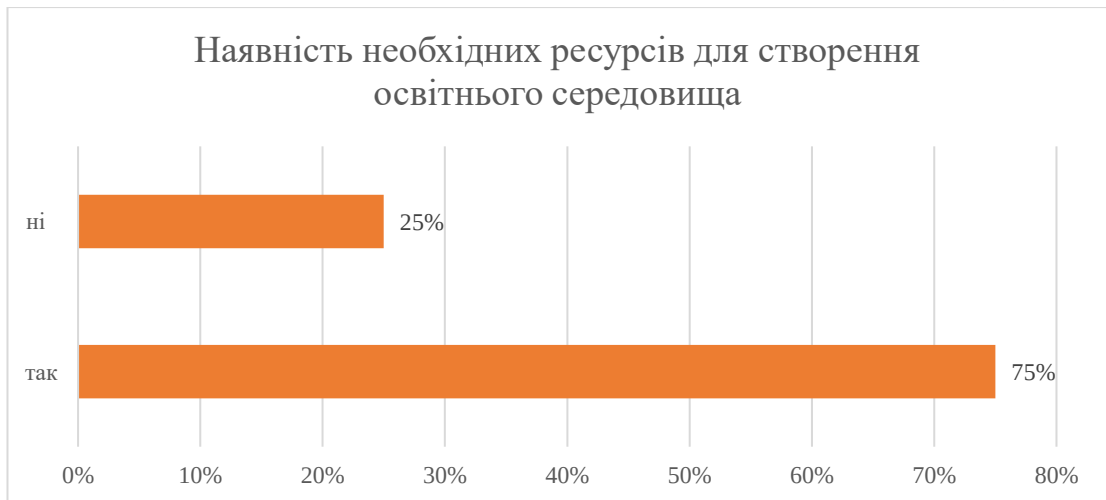
інформаційних ресурсів ЗПО (інформаційні стенди, сайт закладу освіти та/або сайт засновника закладу, сторінки в соціальних мережах)	засновника закладу, сторінки в соціальних мережах)	стенди, сайт закладу освіти та/або сайт засновника закладу, сторінки в соціальних мережах)	закладу освіти та/або сайт засновника закладу, сторінки в соціальних мережах)
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
4.2. Формування та забезпечення академічної доброчесності			
4.2.1. Керівництво ЗПО впроваджує академічну доброчесність	4.2.1. Керівництво ЗПО впроваджує академічну доброчесність	4.2.1. Керівництво ЗПО не в повній мірі впроваджує академічну доброчесність	4.2.1. Керівництво ЗПО не впроваджує академічну доброчесність
Керівництво ЗПО забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидії фактам її порушення, у тому числі через навчання, проходження курсів педагогічними працівниками та/або тренерами-викладачами	Керівництво ЗПО забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидії фактам її порушення	Керівництво ЗПО не в повній мірі забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидії фактам її порушення	У ЗПО відсутні заходи щодо формування академічної доброчесності та протидії фактам її порушення
Здобувачі освіти, педагогічні працівники та/або тренери-викладачі (95% та більше відсотків) поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності	Переважна більшість здобувачів освіти, педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності	Менше 30% здобувачів освіти, педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності	Більшість здобувачів освіти, педагогічних працівників та/або тренерів-викладачів не поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності

Джерело: [https://sqe.gov.ua/wp-](https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Dodatok_8_Oriientovni_rivni_ocinyuvannya.docx_.docx)

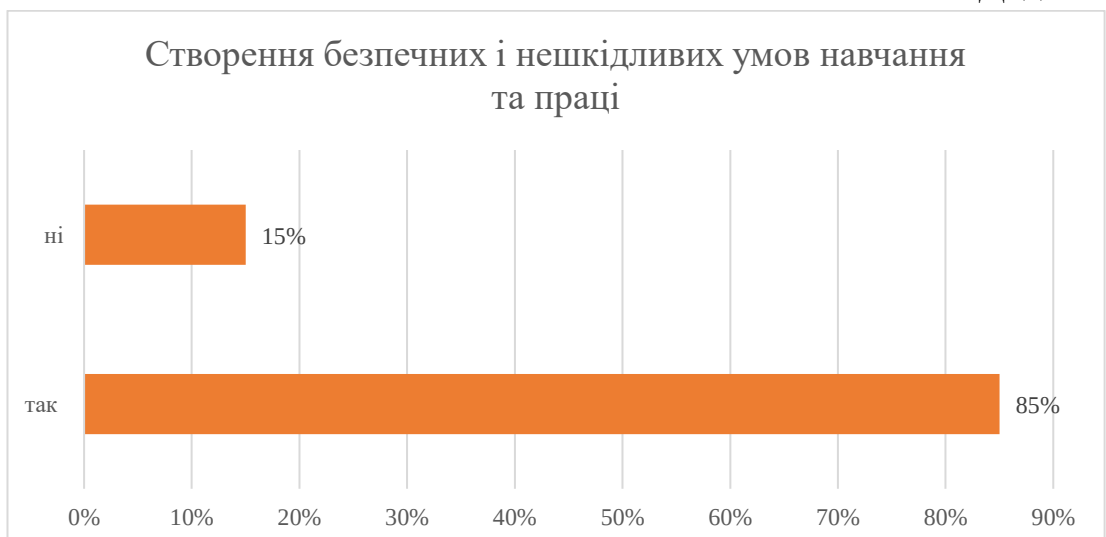
[content/uploads/2022/08/Dodatok_8_Oriientovni_rivni_ocinyuvannya.docx_.docx](https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Dodatok_8_Oriientovni_rivni_ocinyuvannya.docx_.docx)

Результати аудиту щодо оцінювання вимог/правил в Сторожинецькому ЦДЮТ

Додаток Е.1

Додаток Е.2

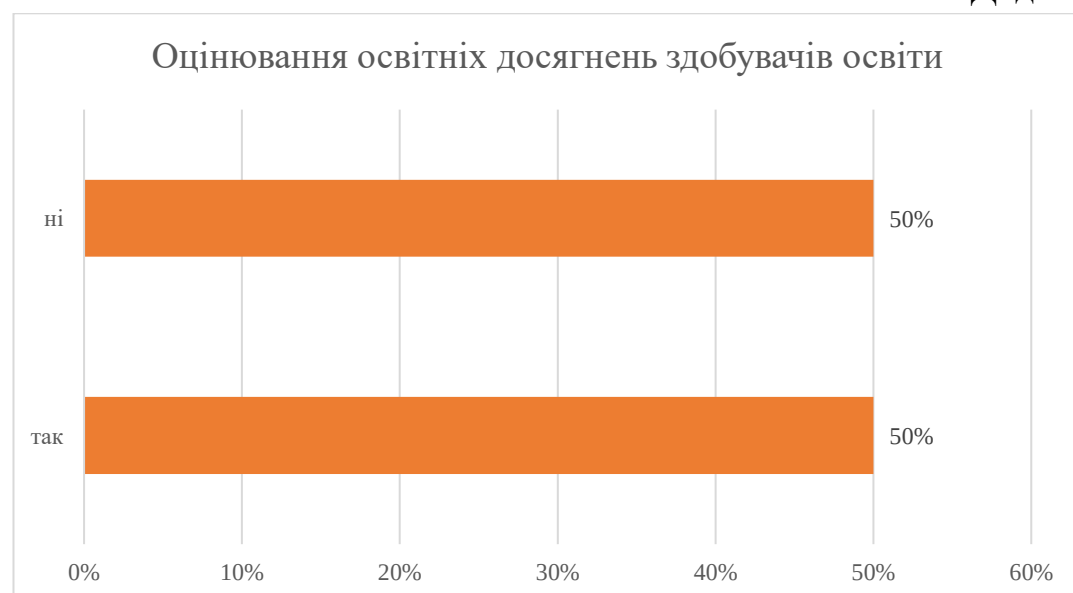
Додаток Е.3

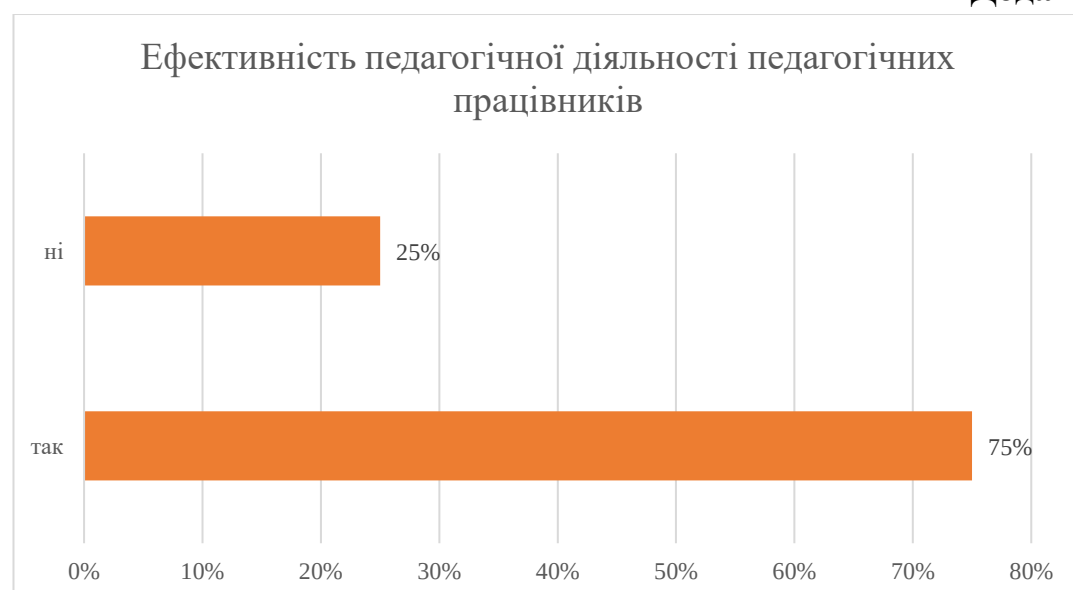
Додаток Е.4

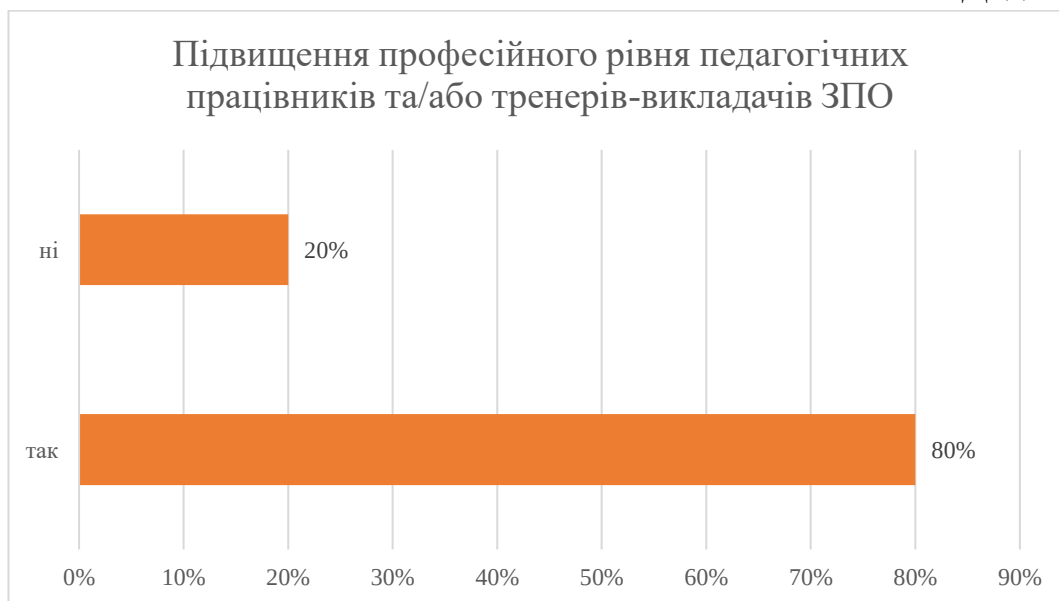
Додаток Е.5

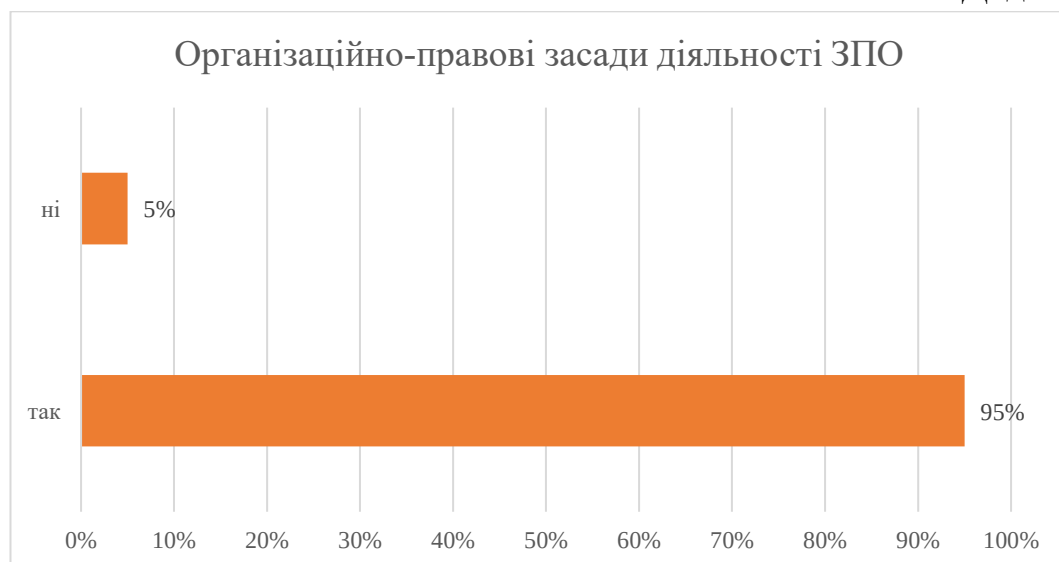
Додаток Е.6

Додаток Е.7

Додаток Е.8

Додаток Е.9

